

Справа № 991/5106/24

Провадження 2-а/991/13/24

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

Р І Ш Е Н Н Я

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

29 липня 2024 року

м.Київ

Вищий антикорупційний суд у складі колегії суддів:

головуючого судді

Саландяк О.Я.,

суддів

Олійник О.В., Широкої К.Ю.,

за участі:

секретаря судового засідання

Крічфалушій М.І.,

представників позивача

Кржевіна В.М., Гречки А.О.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні у залі суду у м. Києві позовну заяву

Міністерства юстиції України до ОСОБА_1 та ОСОБА_2 , третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача ОСОБА_1 - ОСОБА_3 ,

про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#),

У С Т А Н О В И В :

До Вищого антикорупційного суду надійшла позовна заява Міністерства юстиції України (далі - Позивач) до ОСОБА_1 (далі - Відповідач-1) та ОСОБА_2 (далі - Відповідач - 2), третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні Відповідача-1 ОСОБА_3 . Позивач, посилаючись на наявність підстав, передбачених [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#) (далі - Закон), просить застосувати до Відповідачів санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону](#), та стягнути в дохід держави активи, які їм належать, а також активи,

щодо яких ОСОБА_1 може опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, а саме активи доньки ОСОБА_3 .

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 12.06.2024 вказану позовну заяву залишено без руху із наданням позивачу строку для усунення недоліків - 24 години з моменту отримання ухвали суду. У визначений ухвалою суду строк недоліки позовної заяви було усунуто.

Ухвалою суду від 17.06.2024 відкрито провадження у справі.

Позивач просить застосувати до ОСОБА_1 та ОСОБА_2 санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону](#), у виді стягнення в дохід держави активів:

1) майна, що належить *ОСОБА_1* :

- 1/6 частки в справі спільної сумісної власності на трикімнатну квартиру загальною площею: 61,1 кв.м., що знаходиться за адресою: АДРЕСА_1 (реєстраційний номер майна: 27024727);

- легковий автомобіль марки «TOYOTA», модель «COROLLA», державний номерний знак « НОМЕР_1 », VIN-код НОМЕР_2 , 2008 року випуску, сірого кольору;

- легковий автомобіль марки «GEELY», модель «МК», державний номерний знак « НОМЕР_3 », VIN-код НОМЕР_4 , 2011 року випуску, чорного кольору;

- грошові кошти у розмірі 103 грн. 67 коп., розміщені на рахунку № НОМЕР_5 в АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК» (код ЄДРПОУ 13857564, МФО 313849);

- грошові кошти у розмірі 175 349 грн. 35 коп., розміщені на рахунку № НОМЕР_6 в АТ «ОЩАДБАНК» (код ЄДРПОУ 00032129, МФО 300465).

- мисливську гладкоствольну рушницю «ИЖ-27», 12 кал., № НОМЕР_7 , 1981 року виготовлення.

- 1/2 частки в спільній частковій власності на інше (кафе), що знаходиться за адресою: АДРЕСА_2 (загальна площа: 58.8 кв. м; реєстраційний номер об'єкту нерухомого майна: 812364865101), яка на праві спільної часткової власності належить ОСОБА_3 .

2) майна, що належить *ОСОБА_2* :

- однокімнатну квартиру АДРЕСА_3 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 715649765101);

- 1/2 частки в праві спільної часткової власності на земельну ділянку площею 0,0741 га; згідно спадкового реєстру вартість: 2315.32 грн. Відсутні відомості про кадастровий номер; адреса місцезнаходження майна: АДРЕСА_4 ;
- 1/2 частки в праві спільної часткової власності на житловий будинок, розташований за адресою: АДРЕСА_5 ;
- 1/2 частки в праві спільної часткової власності на двокімнатну квартиру АДРЕСА_6 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 1177394565101).

Вищий антикорупційний суд ухвалою від 14.06.2024 частково задовольнив заяву Міністерства юстиції України про забезпечення позову, яка була подана одночасно з позовною заявою, та заборонив органам державної реєстрації прав на нерухоме майно, державним реєстраторам прав на нерухоме майно, державним реєстраторам органів місцевого самоврядування, особам, які виконують функції державного реєстратора прав на нерухоме майно, вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше) стосовно наступних об'єктів:

- 1/2 частки земельної ділянки площею 0,0741 га, що знаходиться за адресою: АДРЕСА_4 , що належить ОСОБА_2 ;
- 1/4 частки житлового будинку, розташованого за адресою: АДРЕСА_5 , що належить ОСОБА_2 ;
- 1/2 частки спільної часткової власності на нежитлове приміщення кафе, розташованого за адресою: АДРЕСА_2 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 812364865101), яка належить на праві спільної часткової власності ОСОБА_3 .

Також суд заборонив:

- Публічному акціонерному товариству акціонерному комерційному банку «ІНДУСТРІАЛБАНК» (код ЄДРПОУ 13857564, МФО 313849) списання (перерахування) коштів з рахунку ОСОБА_1 - № НОМЕР_5 , розміщеного в АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК» (код ЄДРПОУ 13857564, МФО 313849) у розмірі 103 грн 67 коп;
- Акціонерному товариству «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ» (код ЄДРПОУ 00032129, МФО 300465) списання (перерахування) коштів з рахунку ОСОБА_1 - № НОМЕР_6 , розміщеного в АТ «ОЩАДБАНК» (код ЄДРПОУ 00032129, МФО 300465) у розмірі 175 349 грн 35 коп.

Окрім цього, ухвалою Вищого антикорупційного суду від 08.07.2024 задоволено заяву про забезпечення доказів та витребувано копії усіх наявних матеріалів спадкової справи № 41301396, посвідченої 11.12.2006 Першою херсонською державною нотаріальною конторою, під номером у реєстрі нотаріальних дій - 790 після смерті ОСОБА_4 , померлої ІНФОРМАЦІЯ_1 , що перебуває у розпорядженні Першої херсонської державної нотаріальної контори, за адресою: 73000, Херсонська обл., м. Херсон, вул. Миру, буд. 37.

Інші процесуальні дії у справі не вчинялись.

В обґрунтування вимог позивач у поданій позовній заяві посилається на:

- продовження строку дії правового режиму воєнного стану на території України;
- застосування до ОСОБА_1 на підставі рішення Ради національної безпеки і оборони України від 22.04.2023 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», яке введено в дію [Указом Президента України № 235/2023 від 22.04.2023](#), санкції у виді блокування активів;
- застосування до ОСОБА_2 на підставі рішення Ради національної безпеки і оборони України від 01.04.2023 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», яке введено в дію [Указом Президента України № 191/2023 від 01.04.2023](#), санкції у виді блокування активів;
- наявність підстав для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону](#), а саме: визначених підпунктом «ж» пункту 1 абзацу четвертого частини першої статті 5-1 Закону;
- співмірність застосування такої санкції до відповідачів зі шкодою, завданою їх діями, інтересам суспільства.

Позиції учасників справи

Представники позивача підтримали вимоги з підстав, наведених у позовній заяві та заяві про усунення недоліків до позовної заяви.

Відповідачі, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача - 1 ОСОБА_3 , будучи у належний спосіб та завчасно повідомленими про дату, час та місце розгляду позовної заяви, у судові засідання не з'явилися, причин неявки не повідомили, заяв по суті справи не подали.

Вирішуючи питання щодо можливості розгляду справи за відсутності відповідачів, третьої особи суд зазначає таке.

Відповідно до ч. 3 ст. [268](#) та ч. 5 ст. [283-1 КАС України](#) неприбуття у судове засідання учасника справи та/чи їх представників, повідомлених про дату, час та місце судового засідання, не перешкоджає розгляду позовної заяви по суті та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви у судовому засіданні.

У даному випадку важливим є питання обізнаності учасників провадження про розгляд справи та належне повідомлення їх про такий розгляд.

Такі ключові принципи як верховенство права та належне здійснення правосуддя є основоположними елементами права на справедливий суд. Дотримання процесуального механізму належного повідомлення учасників справи є необхідною і важливою умовою для забезпечення та реалізації завдань та принципів правосуддя.

Згідно з ч. 1, 2 [ст. 268 КАС України](#) у справах, визначених [ст. 283-1 цього Кодексу](#), щодо подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки до електронного кабінету, а за його відсутності - кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку. Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної частиною першою цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду.

У суду відсутня інформація про зареєстровані електронні кабінети відповідачів та третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні відповідача - 1 ОСОБА_3, що унеможливило направлення тексту повістки в електронній формі із застосуванням Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи, а також відсутні відомості про їх електронні адреси, що позбавило можливості надіслати їм повістки у такий спосіб.

Відповідачі та третя особа, що не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача -1 ОСОБА_3 були повідомлені про відкриття провадження у справі, про дату, час та місце розгляду справи шляхом опублікування 18.06.2024 на вебпорталі судової влади України ухвали про відкриття провадження від 17.06.2024 та опублікування 18.06.2024, 10.07.2024

та 22.07.2024 на вебпорталі судової влади України оголошень про виклик до суду відповідачів і третьої особи на 08.07.2024, 22.07.2024, 29.07.2024 відповідно (т. 3 а.с. 183-188, т. 4 а.с. 29-32, 63-66); направлення копії ухвали про відкриття провадження від 17.06.2024, копії заяви про усунення недоліків на позовну заяву та повісток про виклик у судове засідання відповідачів, третьої особи за відомими суду поштовими адресами (т. 3 а.с. 178-182, 192-193, т. 4 а.с. 26-28).

Матеріали справи містять конверти, які повернулися на адресу Вищого антикорупційного суду з відміткою «за закінченням терміну зберігання», «адресат відсутній за вказаною адресою», що направлялися відповідачам, третій особі за відомими суду поштовими адресами, які містять повістки про виклик відповідачів та третьої особи у судове засідання, призначене на 08.07.2024, копію заяви про усунення недоліків на позовну заяву (т. 4 а.с. 45-46, 49-51).

Суд вважає, що у даному випадку відповідачі та третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні Відповідача-1 ОСОБА_3 були належним чином повідомлені про відкриття провадження у справі та про дату, час та місце її розгляду - з моменту оприлюднення судом на вебпорталі судової влади України ухвали про відкриття провадження від 17.06.2024, а також 18.06.2024, 10.07.2024 та 22.07.2024 шляхом опублікування на вебпорталі судової влади України оголошення про виклики до суду.

З огляду на викладене, суд вважає, що у справі вжито всіх можливих заходів щодо належного та завчасного повідомлення учасників справи про здійснення Вищим антикорупційним судом судового розгляду згаданого адміністративного позову, про дати трьох призначених судових засідань, наслідки неприбуття до суду, зокрема, з урахуванням місцезнаходження, зокрема, відповідачів та третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні Відповідача -1 ОСОБА_3 на тимчасово окупованій території України. Суд вважає, що зазначені заходи є достатніми для того, щоб бути переконаним щодо належного повідомлення учасників справи, зокрема, відповідачів та третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні Відповідача -1 ОСОБА_3 .

Також суд звертає увагу, що відомості про застосування до ОСОБА_1 та ОСОБА_2 санкції у виді блокування активів набули розголосу, так як позивачем розміщено на офіційному сайті установи повідомлення про подання Міністерством юстиції України позову до ОСОБА_1 та ОСОБА_2 про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону 12.06.2024 (т. 3 а.с. 235-236).

Разом з тим, відомості про будь-яку реакцію відповідачів відсутні, в тому числі і дані про оскарження до Верховного Суду указу Президента України № 235/2023 від 22.04.2023, якими введено в дію рішення Ради національної безпеки та оборони України від 22.04.2023 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» щодо застосування до ОСОБА_1 санкцій у виді блокування активів, а також [указу Президента України № 191/2023 від 01.04.2023](#), якими введено в дію рішення Ради національної безпеки та оборони України від 01.04.2023 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» щодо застосування до ОСОБА_2 санкцій у виді блокування активів.

За таких обставин, суд вважає за можливе здійснити розгляд даної адміністративної справи за відсутності відповідачів та третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні Відповідача -1 ОСОБА_3 відповідно до вимог ч. 5 [ст. 283-1 КАС України](#).

Ненадання відзиву та пояснень, неприбуття у судове засідання учасників справи та/чи їх представників не перешкоджає розгляду позовної заяви по суті (ч. 6 ст. [162](#), ч. 5 ст. [283-1 КАС України](#)). Відповідно до ч. 2 [ст. 175 КАС України](#) у разі ненадання відповідачем відзиву у встановлений судом строк без поважних причин, суд вирішує справу за наявними матеріалами.

Справу розглянуто з урахуванням положень [ст. 283-1 КАС України](#).

Заслухавши пояснення представників позивача, з`ясувавши в судовому засіданні усі фактичні обставини справи, на яких ґрунтується позов, об`єктивно, всебічно, повно оцінивши докази, які мають значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, суд встановив такі обставини.

Вчинення відповідачем ОСОБА_1 дій, передбачених п. 1 ч. 1 статті 5-1 Закону.

Дослідивши доводи позивача та надані на їх підтвердження докази, суд установив, що ОСОБА_1 вчинив дії, спрямовані на завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України, передбачені ч. 1 ст. 5-1 Закону.

1.Завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету, територіальній цілісності України шляхом взяття участі у прийнятті рішень щодо створення, а також у створенні, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні державою-агресором підконтрольних їй самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України (пп. «ж» п. 1 абз. 4 ч. 1 ст. 5-1 Закону).

ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_2 , РНОКПП НОМЕР_8 (т. 1 а.с. 36-37, 227) працював з 03.02.2004 по 31.08.2011 роки у правоохоронних органах, а саме у Херсонському міському управлінні УМВС України в Херсонській області та Управлінні МВС України в Херсонській області, що підтверджується відомостями про доходи ОСОБА_1 , наданими Державною податковою службою України (т. 3 а.с. 15-16).

05.05.2023 ОСОБА_1 у межах кримінального провадження № 220200000000211 від 12.05.2022 повідомлено про зміну раніше повідомленої підозри та повідомлено про нову підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 7 ст. [111](#), ч. 1 ст. [255 КК України](#), а саме у створенні злочинної організації та керівництві структурними частинами злочинної організації та у добровільному зайнятті посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території (т. 2 а.с. 19-61).

11.08.2022 ОСОБА_1 оголошено в державний та міжнародний розшук (т. 1 а.с. 77-79). Ухвалою Шевченківського районного суду м. Києва від 08.11.2022 підозрюваному ОСОБА_1 обрано запобіжний захід у виді тримання під вартою (т. 1 а.с. 74-76).

Відповідно до відомостей з досліджених матеріалів кримінального провадження № 220200000000211 від 12 травня 2022 року, наданих Службою безпеки України та Офісом Генерального прокурора, убачається, що внаслідок воєнних дій через військову агресію російської федерації (далі - рф) 24 лютого 2022 року представниками збройних формувань рф тимчасово окуповано територію Херсонської міської територіальної громади, а 01 березня 2022 року військовослужбовцями держави-агресора у силовий спосіб за допомогою військової техніки шляхом вторгнення, після масового обстрілу міста захоплено і окуповано місто Херсон Херсонської області, у тому числі захоплено адміністративні будівлі органів державної влади та місцевого самоврядування, встановлено військові комендатури з метою контролю населення. Такі дії супроводжувались фізичним та психологічним впливом щодо жителів міста Херсону з активною громадянською позицією. Військові рф чинили тиск на чинних представників органів державної влади України та місцевого самоврядування, шляхом повсякденного залякування населення, фактичної ліквідації приватної власності, свободи слова, пересування та волевиявлення, у тому числі шляхом незаконного позбавлення волі.

Після чого, представниками влади рф на тимчасово окупованій території Херсонської області в березні 2022 року створено підпорядковану та

фінансовану рф окупаційну адміністрацію, до складу якої увійшли органи і структури, функціонально відповідальні за управління окупованою територією України. В той же час представники силових відомств рф, з метою подальшої інтеграції та приєднання захопленої території Херсонської області до складу росії, здійснювали підбір кадрів для зайняття посад в незаконних самопроголошених органах, у тому числі із осіб серед місцевого населення міста Херсону, які б виконували організаційно-розпорядчі та адміністративно-господарські функції в цих незаконно створених органах влади. Так, під виглядом легітимності захоплення Херсонської області представники влади рф створюють так зване «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области» (далі - «гу мвд Херсонской области»)/«Головне управління Міністерства внутрішніх справи в Херсонській області», на який незаконно покладено здійснення функцій властивих територіальному органу Національної поліції України, та розпочато набір кадрів до вказаного органу. Співробітник 3 відділу 9 управління Департаменту оперативної інформації федеральної служби безпеки російської федерації (далі - «фсб рф») ОСОБА_5, використовуючи псевдонім (позивний) «ОСОБА_21», діючи спільно зі співробітником міністерства внутрішніх справ російської федерації (далі - «мвд рф») ОСОБА_6 та з іншими працівниками спеціальних служб рф, реалізуючи загальний злочинний умисел керівництва держави рф на здійснення окупації України та подальше захоплення державної влади України залучили громадян України як співорганізаторів, зокрема ОСОБА_7 (пункт 205 в санкційному рішенні РНБО від 01 квітня 2023 року, введене в дію [указом Президента України № 191/2023 від 01.04.2023](#) - т. 1 а.с. 42) та ОСОБА_1. Представники рф з метою виконання заздалегідь розробленого плану, проте не пізніше 29 квітня 2022 року, уповноважили ОСОБА_1 разом з іншими особами виконувати роль кураторів та організаторів щодо створення незаконних окупаційних органів на території Херсонської області. Так, ОСОБА_1 та інші співучасники, займались підбором кадрів до структурних частин незаконного правоохоронного органу «гу мвд Херсонской области».

З метою функціонування так званого «гу мвд Херсонской области» та виконання кадрових функцій з набору працівників на службу до незаконного правоохоронного органу, ОСОБА_7 (начальник генерал-майор поліції) 17.05.2022 призначив ОСОБА_1 на посаду так званого «временно исполняющего обязанности начальника управления кадрового обеспечения гу мвд Херсонской области», що підтверджується наказом «гу мвд Херсонской области» №1 л/с від 17.05.2022 (т. 2 а.с. 259-268). З цього часу ОСОБА_1 добровільно обійняв зазначену посаду та приступив до виконання покладених на нього обов'язків.

Як убачається з протоколу огляду від 19-21 листопада 2022 року (т. 1 а.с. 169, 220, 221) слідчим СБУ було проведено огляд приміщення одного з відділів поліції, в якому під час окупації перебували представники незаконного правоохоронного органу «гу мвд Херсонской области». Під час слідчої дії були виявлені наступні документи:

- «Список личного состава УМВД Херсонской области по службам», в підзаголовку з назвою «Управление кадрового обеспечения» під номером 1 зазначений ОСОБА_1, його дата народження - «ІНФОРМАЦІЯ_2», номер телефону - «НОМЕР_9» та звання - «полковник»;

- наказ № 1 л/с від 17 травня 2022 року, в якому зазначено (мовою оригіналу): «Главное управление МВД Херсонской области приказ по личному составу. В целях нормализации и стабилизации криминогенной обстановки, обеспечения законности и правопорядка на территории Херсонской области назначить ОСОБА_8 на должность временно исполняющего обязанности начальника управления кадрового обеспечения Главного управления МВД Херсонской области с 17.05.2022, присвоив специальное звание подполковник полиции. Основание: заявление ОСОБА_1 от 13.05.2022.

В пункті 2 даного наказу зазначається (мовою оригіналу): «контроль за исполнением данного приказа возложить на начальника управления кадрового обеспечения главного управления МВД Херсонской области подполковника ОСОБА_8 »;

- (мовою оригіналу) «Список личного состава гу мвд Херсонской области по службам состоянием на 20.05.2022», де першим в списку зазначено ОСОБА_1.

З матеріалів кримінального провадження відомо, що Відповідач-1 разом з іншими працівниками так званого «гу мвд Херсонской области», відповідно до розробленого плану, виконували свої обов'язки з формування так званого «гу мвд Херсонской области», при цьому підбір майбутніх керівників структурних підрозділів і працівників попередньо узгоджувався із ОСОБА_5 (працівник фсб рф). Вербування інших учасників до складу незаконно створеного органу здійснювалось зокрема серед осіб, які мають знайомства в правоохоронних колах на території України. Дані обставини також підтверджуються протоколами допиту свідків від 03.07.2022, 26.11.2022, 14.12.2022 (т. 1 а.с. 89, 104, 143, 145), які підтвердили, що ОСОБА_1 дійсно співпрацював з представниками збройних формувань рф, займав керівну посаду та схилив осіб до співпраці з окупаційною адміністрацією. Тобто, до обов'язків ОСОБА_1, входила функція з вербування осіб до так званого «гу мвд Херсонской области».

З відомостей, наявних у протоколі допиту свідка від 26.05.2022 (т. 1 а.с. 84) відомо, що 22.05.2022 в приміщенні Херсонського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області, що знаходиться за адресою: вул. Маяковського, буд. 10, відбувалась нарада, організована представниками РФ, на якій були присутні як діючі, так і колишні працівники правоохоронних органів Херсонської області, серед яких також був присутнім ОСОБА_1 - пенсіонер МВС, колишній начальник управління кадрового забезпечення. Також те, що ОСОБА_1 займав вищевказану посаду і активно пропонував колишнім поліцейським та працівникам органів внутрішніх справ працевлаштуватися до незаконного правоохоронного органу, що створений окупаційною владою РФ в м. Херсон, підтверджується свідченнями, наданими свідком в протоколі допиту від 03.07.2022 (т. 1 а.с. 89). Окрім цього відомо, що ОСОБА_1 в подальшому був переведений із займаної ним посади на нижчу посаду - начальника кадрів Корабельного відділення поліції про що свідчить інформація, яка міститься в протоколі допиту свідка від 26.11.2022 (т. 1 а.с. 104).

Також, відповідно до даних, що зазначені у протоколі пред'явлення для впізнання за фотознімками від 27.11.2022 (т. 1 а.с. 119), свідок впізнала особу, зображену на фото під номером 4, яку вона знає як колишнього співробітника, пенсіонера МВС ГУ НП України в Херсонській області ОСОБА_1, який перейшов на бік російської федерації та обійняв посаду в незаконному правоохоронному органі «главном управлении министерства внутренних дел Херсонской области», створеному на тимчасово окупованій території Херсонської області, начальника кадрового забезпечення ГУ та пізніше був переведений на посаду начальника кадрів Корабельного відділу поліції.

З інформації, яка зазначена в протоколі допиту свідка від 14.12.2022 (т. 1 а.с. 143) відомо, що 29 квітня 2022 року створено непередбачений законодавством України правоохоронний орган - так зване «главное управление министерства внутренних дел херсонской области», в якому Відповідач - 1 був призначений на посаду «начальника управления кадрового забезпечення». Обставини, які підтверджують, що ОСОБА_1 продовжив працювати і після 24.05.2022 в незаконно створеному органі свідчать відомості, які вказані в протоколі огляду речей та документів від 30.04.2023, зокрема слідчим СБУ оглянуто фото «почетной грамоты», в якій зазначено (мовою оригіналу): «подполковнику полиции ОСОБА_8 «за высокие результаты работы при выполнении служебных обязанностей, а также в связи с празднованием 104 годовщины со дня образования кадровых подразделений в системе мвд росии». За підписом

ОСОБА_7 . Далі по тексту вказано: «приказ «гу мвд Херсонской области от 10 октября 2022 года № 87а/с».

Вищевикладене свідчить, що ОСОБА_1 , незважаючи на встановлену кримінальну відповідальність за вчинення подібних діянь, усвідомлюючи наслідки вчинення відповідних дій погодився співпрацювати з окупаційною владою рф та обійняв керівну посаду в незаконно створеному правоохоронному органі «гу мвд Херсонской области», а також виконував злочинні накази окупаційної адміністрації на території тимчасово окупованої Херсонської області. При цьому, дії ОСОБА_1 мають триваючий характер, як до 24 травня 2022 року, так і після.

З врахуванням змісту досліджених доказів, суд дійшов висновку, що такі дії ОСОБА_1 щодо взяття участі у створенні державою-агресором підконтрольних їй самопроголошених органів, що узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, визначені пп. «ж» п. 1 абз. 4 ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#), почали існувати до 24.05.2022, продовжують існувати після зазначеної дати, та є підставами для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 цього Закону](#) - стягнення активів в дохід держави.

Вчинення відповідачем ОСОБА_2 дій, передбачених п. 1 ч. 1 статті 5-1 Закону.

Дослідивши доводи позивача та надані на їх підтвердження докази, суд установив, що ОСОБА_2 вчинив дії, спрямовані на завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України, передбачені ч. 1 ст. 5-1 Закону.

1.Завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету, територіальній цілісності України шляхом взяття участі у прийнятті рішень щодо створення, а також у створенні, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні державою-агресором підконтрольних їй самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України (пп. «ж» п. 1 абз. 4 ч. 1 ст. 5-1 Закону).

ОСОБА_2 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , громадянина України, РНОКПП НОМЕР_10 (т. 1 а.с. 41) з 2004 року по 31.05.2014 року працював у правоохоронних органах, а саме у Херсонському міському управлінні УМВС України в Херсонській області; з 07.11.2015 по 30.11.2015 працював у Головному управлінні Національної поліції у м. Києві; з 01.12.2015 і по 12.09.2021 працював у Головному управлінні Національної поліції в Херсонській області, що підтверджується відомостями

про доходи ОСОБА_2 , наданими Державною податковою службою України (т. 3 а.с. 23-25).

05.05.2023 ОСОБА_2 у межах кримінального провадження № 2202000000000211 від 12.05.2022 повідомлено про зміну раніше повідомленої підозри та повідомлено про нову підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 7 ст. [111](#), ч. 1 ст. [255 КК України](#), а саме у добровільному зайнятті посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території та керівництві структурними частинами злочинної організації (т. 2 а.с. 157-200).

Згідно з даними роздруківки сервісу МВС щодо розшукового обліку, які актуальні та перевірені судом станом на день ухвалення рішення, встановлено, що ОСОБА_2 переховується від органів досудового розслідування, дата зникнення - 12.07.2022. Відносно нього обрано запобіжний захід у виді тримання під вартою за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 [ст. 111-1 КК України](#) (посилання на вебсайт: <https://wanted.mvs.gov.ua/searchperson/details/?id=3022263563917593>, т. 3 а.с. 31-33).

Відповідно до відомостей з матеріалів кримінального провадження № 2202000000000211 від 12.05.2022, наданих Офісом Генерального прокурора, убачається, що внаслідок воєнних дій через військову агресію рф 24 лютого 2022 року представниками збройних формувань рф тимчасово окуповано територію Херсонської міської територіальної громади, а 01 березня 2022 року військовослужбовцями держави-агресора у силовий спосіб за допомогою військової техніки шляхом вторгнення, після масового обстрілу міста захоплено і окуповано місто Херсон Херсонської області, у тому числі захоплено адміністративні будівлі органів державної влади та місцевого самоврядування, встановлено військові комендатури з метою контролю населення. Такі дії супроводжувались фізичним та психологічним впливом щодо жителів міста Херсону з активною громадянською позицією. Військові рф чинили тиск на чинних представників органів державної влади України та місцевого самоврядування, шляхом повсякденного залякування населення, фактичної ліквідації приватної власності, свободи слова, пересування та волевиявлення, у тому числі шляхом незаконного позбавлення волі.

Після чого, представниками влади рф на тимчасово окупованій території Херсонської області в березні 2022 року створено підпорядковану та фінансовану рф окупаційну адміністрацію, до складу якої увійшли органи і структури, функціонально відповідальні за управління окупованою територією

України. В той же час представники силових відомств рф, з метою подальшої інтеграції та приєднання захопленої території Херсонської області до складу росії, здійснювали підбір кадрів для зайняття посад в незаконних самопроголошених органах, у тому числі із осіб серед місцевого населення міста Херсону, які б виконували організаційно-розпорядчі та адміністративно-господарські функції в цих незаконно створених органах влади.

Так, під виглядом легітимності захоплення Херсонської області представники влади рф створюють так зване «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области» (далі - «гу мвд Херсонской области»)/«Головне управління Міністерства внутрішніх справи в Херсонській області», на який незаконно покладено здійснення функцій властивих територіальному органу Національної поліції України, та розпочато набір кадрів до вказаного органу.

Співробітник 3 відділу 9 управління Департаменту оперативної інформації федеральної служби безпеки російської федерації (далі - «фсб рф») ОСОБА_5 , використовуючи псевдонім (позивний) «ОСОБА_21», діючи спільно зі співробітником міністерства внутрішніх справ російської федерації (далі - «мвд рф») ОСОБА_6 та з іншими працівниками спеціальних служб рф, реалізуючи загальний злочинний умисел керівництва держави рф на здійснення окупації України та подальше захоплення державної влади України залучили громадян України як співорганізаторів, зокрема ОСОБА_7 (пункт 205 в санкційному рішенні РНБО від 01 квітня 2023 року, введене в дію [указом Президента України № 191/2023 від 01.04.2023](#) - т. 1 а.с. 42) та ОСОБА_1 . Представники рф з метою виконання заздалегідь розробленого плану, проте не пізніше 29 квітня 2022 року, уповноважили ОСОБА_1 разом з іншими особами виконувати роль кураторів та організаторів щодо створення незаконних окупаційних органів на території Херсонської області. Так, ОСОБА_1 та інші співучасники, займались підбором кадрів до структурних частин незаконного правоохоронного органу «гу мвд Херсонской области».

У подальшому, проте не пізніше 29.04.2022, відповідно до розробленого ОСОБА_5 , ОСОБА_6 , ОСОБА_1 та іншою особою плану, з метою формування наступної ланки злочинної організації діючої під прикриттям незаконного правоохоронного органу «гу мвд Херсонской области», з числа особисто знайомих довірених осіб та проросійськи налаштованих мешканців Херсонської області, відносно яких вони мали впевненість у їх особистих вольових рисах, особистій відданості, готовності беззаперечного виконання їх вказівок, схильності до протиправної діяльності, наявності потрібних навичок та знань, запропонували увійти до складу злочинної організації раніше відомим їм особам, зокрема ОСОБА_2 та іншим особам, з якими вступили в злочинну

змову, схиливши останніх на спільне вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, які усвідомлювали, що злочинна організація має організаційну структуру військового типу з єдиноначальством, підпорядкованістю та дисципліною, з обов'язковою військовою, стройовою та фізичною підготовкою, здійснює сприяння збройним силам рф та незаконним органам влади в окупації та утриманні території України.

Так, ОСОБА_2 як громадянин України та діючий працівник поліції в місті Херсон, не погоджуючись з політикою чинної влади в Україні, підтримуючи тимчасову окупацію територій України та подальше їх приєднання до складу рф, не пізніше 10 травня 2022 року, прийняв рішення сприяти окупаційній адміністрації та виконувати злочинні накази, з метою працевлаштування до так званих правоохоронних органів рф.

17.05.2022 ОСОБА_2 добровільно зайняв посаду так званого (мовою оригіналу) «временно исполняющего обязанности командира батальона патрульно-постовой службы» (в подальшому «командира патрульно-постовой службы», «командира батальона «Беркут») у незаконному правоохоронному органі «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области», створеному окупаційною адміністрацією рф на тимчасово окупованій території Херсонської області, що підтверджується відомостями з протоколу огляду від 19-21 листопада 2022 року (т. 2 а.с. 210, 259-260) відповідно до якого слідчим СБУ здійснено огляд документів, що були виявлені при огляді приміщення одного з відділів поліції, в якому під час окупації перебували представники незаконного правоохоронного органу «гу мвд Херсонской области». Під час слідчої дії переглянуті наступні документи:

- документ у формі таблиці з назвою (мовою оригіналу) «Список личного состава УМВД в Херсонской области по службам» назва підзаголовку «РПОН «Беркут», під порядковим номером 35 зазначена інформація про ОСОБА_2 , а також його персональні дані дата народження - «ІНФОРМАЦІЯ_11», номер телефону - «НОМЕР_11 », звання - «подполковник»;

- наказ № 1 л/с від 17 травня 2022 року, в якому зазначено (мовою оригіналу): «Главное управление МВД Херсонской области приказ по личному составу. В целях нормализации и стабилизации криминогенной обстановки, обеспечения законности и правопорядка на территории Херсонской области назначить - ОСОБА_9 на должность временно исполняющего обязанности командира батальона патрульно-постовой службы Главного управления МВД Херсонской области с 17.05.2022, присвоив специальное звание подполковник полиции. Основание: заявление ОСОБА_9 от 10.05.2022».

Зазначене вище також підтверджує свідок у протоколі допиту від 14.12.2022 (т. 1 а.с. 143-145) з якого відомо, що до штату «главное управление МВД Херсонской области» з метою виконання злочинних наказів, отриманих у тому числі від ОСОБА_1 та інших представників влади рф, до складу незаконного органу увійшли, зокрема, ОСОБА_2 , який зайняв керівну посаду - начальник батальйону «Беркут», а у перші дні існування незаконно створеного правоохоронного органу він обіймав посаду командира батальйону «Беркут». Відомо, що ОСОБА_2 перейшов на бік окупаційної влади, що підтверджується свідченнями свідка у протоколі допиту від 03.07.2022 (т. 1 а.с. 89).

10 вересня 2023 року на тимчасово окупованій території Херсонської області відбулись так звані місцеві вибори депутатів. З інформації розміщеної на вебсайті info.vybory.pro, ОСОБА_2 був зареєстрований від комуністичної партії російської федерації як кандидат в депутати на місцевих виборах до Олешківського, Генічеського, Горностаївського та Каховського муніципальних округів, проте не був обраним (т. 3 а.с. 34-35).

Додатковим доказом того, що Відповідач-2 співпрацював з окупаційною адміністрацією є публікація під назвою «Херсонці, які стали колаборантами, ще до війни мали антиукраїнські настрої», розміщена на вебсайті «Слідство.Інфо» від 10 серпня 2022 року, в якій зазначено про те, що ОСОБА_2 очолив так званий батальйон «Беркут» (посилання на вебсайт: <https://www.slidstvo.info/articles/hersonski-pravoohoronczy-yaki-staly-kolaborantamy-shhe-do-vijny-maly-antyukrayinski-nastroyi/>, т. 3 а.с. 36-44).

Вищевказане свідчить про те, що ОСОБА_2 цілком розумів, що відбулась окупація збройними силами рф частини територій України та усвідомлював, що створення незаконного органу влади «гу мвд Херсонской области» є протиправним і суперечить чинному законодавству України, а його згода на працевлаштування та участь у місцевих виборах свідчить про визнання нелегітимних органів влади, створених російською федерацією на захопленій території. Проте, не зважаючи на протиправний характер своїх дій, ОСОБА_2 свідомо погодився співпрацювати з окупаційною адміністрацією рф на території тимчасово окупованої Херсонської області та добровільно зайняв керівну посаду так званого «командира батальйону «Беркут». Окрім того, дії ОСОБА_2 мають триваючий характер, як до 24 травня 2022 року, так і після.

З врахуванням змісту досліджених доказів, суд дійшов висновку, що такі дії ОСОБА_2 щодо взяття участі у створенні державою-агресором підконтрольних їй самопроголошених органів, що узурпували виконання владних функцій на

тимчасово окупованих територіях України, визначені пп. «ж» п. 1 абз. 4 ч. 1 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#), почали існувати до 24.05.2022, продовжують існувати після зазначеної дати та є підставами для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 цього Закону](#) - стягнення активів в дохід держави.

Щодо пов'язаності відповідачів ОСОБА_1 та ОСОБА_2 між собою для застосування санкції

З матеріалів позовної заяви та доданих до неї документів встановлено, що Головним слідчим управлінням Служби безпеки України за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 220200000000211 від 12.05.2022, за підозрою у тому числі ОСОБА_1 у створенні злочинної організації та керівництві структурними частинами злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 [ст. 255 КК України](#); у добровільному зайнятті громадянином України посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 [ст. 111-1 КК України](#) та за підозрою тому числі ОСОБА_2 у керівництві структурними частинами злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 [ст. 255 КК України](#); у добровільному зайнятті громадянином України посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 [ст. 111-1 КК України](#).

Відповідно до інформації, що міститься у повідомленні про зміну раніше повідомленої підозри та повідомленні про нову підозру ОСОБА_1 від 05.05.2023 та у повідомленні про зміну раніше повідомленої підозри та повідомленні про нову підозру ОСОБА_2 від 05.05.2023 (т. 2 а.с. 29, 33-35, 167, 171-173) встановлено, що не пізніше 29.04.2022 ОСОБА_5, діючи спільно з ОСОБА_6 запропонували ОСОБА_1 прийняти участь у створенні злочинної організації в ролі співорганізатора, якому повідомили про свої злочинні наміри щодо створення злочинної організації, діяльність якої мала за своїми наслідками забезпечити реалізацію виконання злочинного плану, при цьому для прикриття своєї злочинної діяльності та використання сил і засобів, а також нібито легітимізації своєї діяльності запропонували утворити на тимчасово окупованій території Херсонської області незаконний правоохоронний орган «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области» (далі - «гу мвд Херсонской области»)/«Головне управління Міністерства внутрішніх справи в Херсонській області», та розпочато набір кадрів до вказаного органу.

Відповідно до розробленого вказаними вище особами разом з ОСОБА_1 плану, з метою формування наступної ланки злочинної організації діючої під прикриттям незаконного правоохоронного органу «гу мвд Херсонской области», з числа особисто знайомих довірених осіб та проросійськи налаштованих мешканців Херсонської області, відносно яких вони мали впевненість у їх особистих вольових рисах, особистій відданості, готовності беззаперечного виконання їх вказівок, схильності до протиправної діяльності, наявності потрібних навичок та знань, запропонували увійти до складу злочинної організації раніше відомим їм особам, зокрема ОСОБА_2 та іншим особам, з якими вступили в злочинну змову, схиливши останніх на спільне вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, які усвідомлювали, що злочинна організація має організаційну структуру військового типу з єдиноначальством, підпорядкованістю та дисципліною, з обов'язковою військовою, стройовою та фізичною підготовкою, здійснює сприяння збройним силам рф та незаконним органам влади в окупації та утриманні території України.

З метою формування стійкої ієрархії злочинної організації ОСОБА_5, ОСОБА_7, ОСОБА_1 та інша особа, як співорганізатори, відвели ОСОБА_2 роль керівника структурних підрозділів злочинної організації у формі відповідних структурних підрозділів незаконного правоохоронного органу «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области», а саме, тимчасово виконуючим обов'язки командира патрульно-постової служби (в подальшому командиром патрульно-постової служби, командиром батальйону «Беркут».

Структура злочинного об'єднання набувала стійкості та стабільності за рахунок підтримання пов'язаності між собою постійних членів як в побуті, так в злочинних діях, психологічної єдності. При цьому, кожна ланка злочинної організації відокремлювалась її структурою та автономністю щодо вчинення злочинів. Організація діяльності злочинної організації була побудована на основі розподілу структурних частин на ланки з відповідним підпорядкуванням їх керівникам за умовними напрямками діяльності незаконного правоохоронного органу, внаслідок функціонально розроблених напрямків діяльності, визначених структурою незаконного правоохоронного органу «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области». При цьому, внаслідок великої кількості виконавців, напрямків і завдань поставлених перед злочинною організацією безпосередній контроль, організація та цілі вчинення учасниками злочинів покладались на керівників структурних ланок злочинної організації, які займали посади керівників структурних підрозділів незаконного органу «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области» (т. 2 а.с. 36-37, 174-175).

Факти про те, що до штату «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области»/«Головне управління Міністерства внутрішніх справи в Херсонській області», з метою виконання злочинних наказів, отриманих від ОСОБА_6, ОСОБА_7, ОСОБА_1 та інших представників влади РФ, до складу незаконного органу увійшли, зокрема, ОСОБА_2, який зайняв керівну посаду - начальника батальйону «Беркут», та ОСОБА_1, який також зайняв керівну посаду - начальника управління кадрового забезпечення, підтверджуються показаннями свідка від 14.12.2022 (т. 1 а.с. 143-145).

У протоколі огляду від 19-21 листопада 2022 року міститься документ у вигляді таблиці, де зазначені список осіб, анкетні дані та займані посади працівників незаконно створеного правоохоронного органу «ГУ МВД Херсонской области», у тому числі ОСОБА_1 та ОСОБА_2 (т. 1 а.с. 169, 171, т. 2 а.с. 208, 210).

До протоколу огляду доданий наказ від 17.05.2022 № 1 л/с (т. 1 а.с. 220, т. 2 а.с. 259-260) у якому вказано (мовою оригіналу): «Главное управление МВД Херсонской области приказ по личному составу. В целях нормализации и стабилизации криминогенной обстановки, обеспечения законности и правопорядка на территории Херсонской области назначить:

- ОСОБА_9 на должность временно исполняющего обязанности командира батальона патрульно-постовой службы Главного управления МВД Херсонской области с 17.05.2022, присвоив специальное звание подполковник полиции. Основание: заявление ОСОБА_9 от 10.05.2022»;

- ОСОБА_8 на должность временно исполняющего обязанности начальника управления кадрового обеспечения Главного управления МВД Херсонской области с 17.05.2022, присвоив специальное звание подполковник полиции. Основание: заявление ОСОБА_1 от 13.05.2022.

За таких обставин, так звані підрозділи «управление кадрового обеспечения» та «патрульно-постова служба, батальйон «Беркут» входили до структури незаконного створеного правоохоронного органу «главного управления министерства внутренних дел Херсонской области», на який незаконно покладено здійснення функцій властивих територіальному органу Національної поліції України, та були їм підпорядковані. Тобто, Відповідачі ОСОБА_1 та ОСОБА_2 зайняли керівні посади в одному й тому ж незаконно створеному правоохоронному органі на тимчасово окупованій території Херсонської області.

Відповідно до п. 7 ч. 1 [ст. 4 КАС України](#) суб`єкт владних повноважень - орган державної влади (у тому числі без статусу юридичної особи), орган місцевого

самоврядування, орган військового управління, їх посадова чи службова особа, інший суб`єкт при здійсненні ними публічно-владних управлінських функцій на підставі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, або наданні адміністративних послуг.

У [статті 6 Конституції України](#) закріплені норми, якими визначено, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією [Конституцією](#) межах і відповідно до законів України.

Правові засади організації та діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України визначає [Закону України від 02.07.2015 №580-VIII «Про Національну поліцію»](#) (далі - Закон).

Згідно зі [ст. 1 Закону](#) Національна поліція України (поліція) - це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України згідно із законом.

Відповідно до [статті 2 Закону](#) завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених [законом](#), послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

[Статтею 3 Закону](#) визначено, що у своїй діяльності поліція керується [Конституцією України](#), міжнародними договорами України, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України, цим та іншими законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до [Конституції](#) та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами.

Шляхом аналізу встановлених обставин та наведеного законодавства колегія суддів дійшла висновку, що дії ОСОБА_1 та ОСОБА_2 свідчать про беззаперечний факт того, що вони разом долучилися до співпраці з представниками держави-агресора шляхом зайняття керівних посад у

підконтрольному російській федерації так званому правоохоронному органі на тимчасово окупованій території Херсонської області, що пов'язано з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративних функцій, спробою поширення юрисдикції рф на окупованій території, тобто відповідачі були уповноваженими особами на виконання владних функцій держави на тимчасово окупованій території Херсонської області, що порушує державний суверенітет та територіальну цілісність України.

З врахуванням змісту досліджених доказів, суд дійшов висновку, що такі дії ОСОБА_1 та ОСОБА_2 щодо взяття участі у створенні державою-агресором підконтрольних їй самопроголошених органів, що узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, визначені пп. «ж» п. 1 абз. 4 ч. 1 [ст. 5-1 Закону](#), почали існувати до 24.05.2022, продовжують існувати після зазначеної дати та є підставами для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону](#) - стягнення активів в дохід держави.

Щодо підстав застосування санкції

24.10.1945 набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй (далі - ООН). До складу ООН увійшли, серед інших, Українська Радянська Соціалістична Республіка (з 24.08.1991 - Україна), союз радянських соціалістичних республік (із 24.12.1991 - російська федерація) та ще 49 країн-засновниць, а надалі до вказаної міжнародної організації прийняті інші країни світу.

Відповідно до п. 1 ст. 1 Статуту ООН Організація Об'єднаних Націй переслідує мету підтримувати міжнародний мир і безпеку, і з цією метою вживати ефективних колективних заходів для запобігання і усунення загрози миру і подавлення актів агресії чи інших порушень миру, проводити мирними засобами відповідно до принципів справедливості і міжнародного права налагодження чи вирішення міжнародних спорів чи ситуацій, які можуть призвести до порушення миру.

Пунктом 2 ст. 2 Статуту ООН передбачено, що всі члени Організації Об'єднаних Націй добросовісно виконують прийняті на себе за цим Статутом обов'язки, щоб забезпечити їм всім у загальному права і переваги, що впливають з належності до складу Членів Організації. Відповідно до п. 4 вказаної статті Статуту ООН всі члени Організації Об'єднаних Націй утримуються в їх міжнародних відносинах від загрози силою чи її застосування як проти територіальної недоторканності чи політичної незалежності будь-якої країни, так і будь-яким іншим способом, несумісним з Цілями Організації Об'єднаних Націй.

При цьому, в преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 зазначено, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди.

24.08.1991 Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави - України, територія якої є неподільною та недоторканою.

28.01.2003 Україна та російська федерація уклали Договір про українсько-російський державний кордон (ратифікований [Законом України від 20.04.2004 №1681-IV](#)).

Відповідно до ст. 2 зазначеного Договору сторони домовилися, що Українсько-російський державний кордон проходить так, як це зазначено в Описі проходження державного кордону між Україною та Російською Федерацією (Додаток 1) і зображено суцільною лінією червоного кольору на картах державного кордону між Україною та російською федерацією (Додаток 2), станом на момент підписання цього Договору.

У преамбулі Договору сторони зазначили про прихильність цілям і принципам Статуту Організації Об'єднаних Націй, а також положенням Гельсінського Заключного акта 1975 року, яким затверджена «Декларація принципів, якими держави-учасниці керуватимуться у взаємних відносинах». Декларацією закріплені такі принципи: 1) суверенна рівність, поважання прав, притаманних суверенітету; 2) незастосування сили або погрози силою, 3) непорушність кордонів, 4) територіальна цілісність держав, 5) мирне врегулювання суперечок, 6) невтручання у внутрішні справи, 7) поважання прав людини та основних свобод, включаючи свободу совісті, релігії та переконань, 8) рівноправ'я та право народів розпоряджатися своєю долею, 9) співробітництво між державами, 10) сумлінне виконання зобов'язань за міжнародним правом.

Згідно зі [ст. 2 Конституції України](#), що є [Основним Законом України](#), суверенітет України поширюється на всю її територію. Україна є унітарною державою. Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Згідно з пунктом 2 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 02.03.2022 (A/ES-11/L.1) встановлено факт агресії російської федерації проти України, зокрема,

зазначено, що Генеральна Асамблея висловлює глибоке співчуття з приводу агресії, вчиненої російської федерації на території України у порушення п. 4 ст. 2 Статуту ООН.

Отже, незважаючи на вказані закріплені та визнані міжнародні норми, російська федерація порушила вимоги Статуту ООН, зокрема, наразі здійснює нічим не виправдану агресію проти України, як країна-агресор. Така заздалегідь спланована збройна агресія росії проти України розпочалася 20.02.2014 з військової операції збройних сил російської федерації із захоплення (тимчасової окупації) частини території України - Кримського півострова, після чого росія перейшла до наступного етапу - війни на українському Донбасі. Так, підрозділи російського спецназу та інших збройних формувань російської федерації захопили місцеві органи влади, поліцейські відділки, військові об'єкти України в окремих районах Донецької і Луганської областей України.

28 лютого 2014 року відбулося Засідання Ради Безпеки ООН, на якому вперше було проінформовано членів цього єдиного міжнародного органу колективної безпеки про початок збройної агресії російської федерації, яка відбулася на території Автономної Республіки Крим - території Незалежної України.

Станом на 01.03.2014 ситуація продовжувала загострюватися. Зокрема, рада федерації російської федерації прийняла рішення про надання згоди президенту російської федерації на використання військових підрозділів в Україні. Засідання ради федерації стало підставою проведення 7124-го засідання Ради Безпеки ООН, на якому у відкритому засіданні Постійний представник України при ООН вже публічно оцінив дії російської федерації як акт агресії проти України. У своїх виступах позицію підтримали Члени Ради Безпеки ООН.

Досягнуті в подальшому за посередництва ОБСЄ, а також Німеччини і Франції Мінські домовленості та домовленості у «Нормандському форматі» з першого ж дня не виконувалися російською федерацією, яка замість їх імплементації намагалася замінити процес мирного врегулювання та зусилля, спрямовані на те, щоб припинити застосування збройної сили, наданням «особливого статусу» створеним нею квазідержавним утворенням.

Розпочавши збройну агресію проти України, російська федерація порушила фундаментальні норми й принципи міжнародного права, низку двосторонніх і багатосторонніх договорів та угод.

Починаючи з листопада 2021 року, російська федерація активно накопичувала війська на кордоні з Україною як зі свого боку, так і з боку Республіки Білорусь, запевняючи при цьому про відсутність будь-яких намірів атакувати Україну.

21.02.2022 російська федерація офіційно «визнала» «державами» створені в окремих районах Донецької та Луганської областей України терористичні утворення «луганська народна республіка» та «донецька народна республіка».

24.02.2022 президент російської федерації оголосив про початок «спеціальної військової операції» під приводом здійснення, зокрема, «демілітаризації та денацифікації України».

Після цього, близько четвертої години ранку були здійснені ракетні удари по всій території України, а російські війська здійснили широкомасштабне вторгнення на територію України, увійшовши з боку російської федерації, Республіки Білорусь та тимчасово окупованого Кримського півострова.

12.10.2022 Генеральна Асамблея ООН на поновленій 11-й Надзвичайній спеціальній сесії щодо агресії російської федерації проти України переважною більшістю голосів схвалила резолюцію A/RES/ES-11/4 «Територіальна цілісність України: захист принципів Статуту ООН». За резолюцію проголосували 143 держави - члени ООН, 35 країн утрималися, лише 5 проголосували проти (російська федерація, Республіка Білорусь, КНДР, Нікарагуа, Сирія). У резолюції підтверджується відданість суверенітету, незалежності, єдності та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, що поширюються на її територіальні води, а також міститься рішуча вимога до російської федерації негайно вивести всі військові сили з території України.

Ухвалена резолюція ГА ООН стала важливою частиною міжнародного інструментарію для притягнення російської федерації до відповідальності за її злочини проти Українського народу та формування міжнародної коаліції на підтримку України.

23.11.2022 Європейський Парламент схвалив резолюцію 2022/2896(RSP) «Про визнання російської федерації державою-спонсором тероризму». За резолюцію проголосували 494 європарламентарі, 58 були проти, 44 утрималися. У резолюції підтверджується неухильна підтримка незалежності, суверенітету та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів.

Ухвалена резолюція вказує на визнання європейським співтовариством триваючої збройної агресії російської федерації, яка почалась ще в 2014 та визнання злочинних дій, вчинених російською федерацією проти державного суверенітету України та її мирного населення.

Відповідно до норм [ст. 64 Конституції України](#) конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених [Конституцією України](#). В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень.

Відповідно до [ст. 2 Закону](#) правову основу застосування санкцій становлять [Конституція України](#), міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана [Верховною Радою України, закони України](#), нормативні акти Президента України, Кабінету Міністрів України, рішення Ради національної безпеки та оборони України, відповідні принципи та норми міжнародного права.

Санкції є спеціальними економічними та іншими обмежувальними заходами, які застосовуються з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави (ч. 1 ст. 1 Закону).

[Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» № 2257-IX від 12.05.2022](#), який набрав чинності 24.05.2022 (далі - Закон № 2257-IX), внесені зміни до [Закону](#) та доданий додатковий вид санкції - стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 ЗУ «Про санкції»](#)).

Така санкція має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні [Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів»](#) (ч. 1 ст. 5-1 Закону).

Зазначена санкція застосовується рішенням Вищого антикорупційного суду за позовом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції (ч. 1, 6, 7 [ст. 283-1 КАС України](#), ч. 2 ст. 5-1 Закону).

Таким центральним органом виконавчої влади, відповідно до п. 1 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України № 228 від 02.07.2014](#), є Міністерство юстиції України.

Згідно з приписами абз. 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону](#) ця санкція може бути застосована виключно:

1) в період дії правового режиму воєнного стану чи після його припинення або скасування (якщо позовну заяву про застосування цієї санкції подано в період дії правового режиму воєнного стану);

2) за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим [Законом](#), вже накладено санкцію у виді блокування активів.

У зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України [Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022](#) в Україні введено воєнний стан, дія якого неодноразово продовжувалася. [Указом Президента України від 06.05.2024 № 271/2024](#), затвердженим Законом України від 08.05.2024 № 3684-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», дію воєнного стану продовжено з 05 год 30 хв 14.05.2024 на 90 діб (т. 1 а.с. 29-31).

Отже, на момент розгляду позовної заяви в Україні діє правовий режим воєнного стану.

Пунктом 2 рішення Ради національної безпеки і оборони від 22.04.2023 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введене в дію [Указом Президента України від 22.04.2023 № 253/2023](#), до ОСОБА_1 строком на 10 років застосовано санкції, передбачені [Законом](#), зокрема, блокування активів (п. 15 додатку до рішення; т. 1 а.с. 32-37).

Пунктом 2 рішення Ради національної безпеки і оборони від 01.04.2023 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введене в дію [Указом Президента України від 01.04.2023 № 191/2023](#), до ОСОБА_2 строком на 10 років застосовано санкції, передбачені [Законом](#), зокрема, блокування активів (п. 204 додатку до рішення; т. 1 а.с. 38-42).

Так, згідно із ч. 3 [ст. 5 Закону](#) рішення щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій щодо окремих іноземних юридичних осіб, юридичних осіб, які знаходяться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність (персональні санкції), передбачених

пунктами 1, 2-21, 23-25 частини першої статті 4 цього Закону, приймається Радою національної безпеки та оборони України та вводиться в дію указом Президента України. Відповідне рішення набирає чинності з моменту видання указу Президента України і є обов'язковим до виконання.

Наведене також узгоджується і з положеннями [ст. 10 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України»](#), згідно з якою прийняті РНБО рішення вводяться в дію указами Президента України. Рішення РНБО, введені в дію указами Президента України, є обов'язковими до виконання органами виконавчої влади.

Отже, санкція у виді блокування активів застосована належними суб'єктами та після набрання чинності [Законом України № 2257-IX](#), тобто після 24.05.2022. Рішення РНБО від 01.04.2023, 22.04.2023 та [Укази Президента України від 01.04.2023 № 191/2023](#) та від 22.04.2023 № 253/2023 є чинними, матеріали справи не містять відомостей щодо їх оскарження чи скасування.

Дії відповідачів, які встановлені у ході судового розгляду, вчинялись до 24.05.2022 (до набрання [Законом України № 2257-IX](#) чинності) та після вказаної дати. При цьому, рішення РНБО, яким на ОСОБА_1 накладено санкцію у виді блокування активів, прийняте 22.04.2023, а рішення РНБО, відповідно до якого на ОСОБА_2 накладено санкцію у виді блокування активів, прийняте 01.04.2023.

З огляду на це, суд зазначає, що підставами застосування санкцій у виді блокування активів фізичних та юридичних осіб згідно п. 1 ч. 1 ст. 3 [Закону](#) є дії фізичної та юридичної особи, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод, які виникли з моменту набуття чинності [Закону](#) у 2014 році.

Норма, зазначена у п. 1 ч. 1 ст. 3 [Закону](#), в цій частині діяла з 12.09.2014. Це свідчить про те, що відповідачі мали бути обізнаними про можливість запровадження до них санкцій з боку держави Україна, у тому числі й блокування активів, у випадку вчинення ними зазначених дій.

У цій частині рішення РНБО про накладення санкції у виді блокування активів відповідачів з точки зору дії норми у часі відповідає як теоретичним підходам, так і [статті 58 Конституції України](#). На це вказує те, що спочатку був

прийнятий [Закон](#), який передбачав наслідки за певні дії, а вже після набуття чинності [закону](#) відповідачі вчиняли дії, які є підставами для застосування санкції у виді блокування активів як передумови застосування санкції у виді стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Викладене свідчить про наявність обох обов'язкових умов, передбачених абз. 2 ч. 1 ст. [5-1](#), абз. 2 ч. 3 ст. 6 Закону, для застосування до ОСОБА_1 та ОСОБА_2 санкції у виді стягнення в дохід держави активів.

Відповідно до ч. 2 [ст. 1 Закону](#) санкції можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність.

Для такого виду санкцій, як стягнення активів у дохід держави, визначено окремий перелік суб'єктів, до яких їх може бути застосовано (ст. 5-1 Закону).

Згідно з рішенням Ради національної безпеки і оборони від 22.04.2023 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введене в дію Указом Президента України від 22.04.2023 № 253/2023 ОСОБА_1 має громадянство України та громадянство російської федерації, санкція у виді блокування активів застосована до відповідача-1 як до громадянина України та громадянина російської федерації (т. 1 а.с. 36-37).

Відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони від 01.04.2023 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введене в дію [Указом Президента України від 01.04.2023 № 191/2023](#) ОСОБА_2 має громадянство України, санкція у виді блокування активів застосована до відповідача-2 як до громадянина України (т. 1 а.с. 41).

[Законом № 2257-IX](#) для санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону (стягнення активів в дохід держави), визначено окремий перелік суб'єктів, до яких його може бути застосовано, а також передбачено підстави застосування (ст. 5-1 Закону). Перелік суб'єктів, до яких може бути застосовано санкції, передбачений ч. 2 [ст. 1 Закону](#), та перелік підстав для їх застосування, передбачений ч. 1 ст. 3 [Закону](#), перестав мати виключний характер, адже їх було розширено ч. 1 ст. 5-1 Закону.

З огляду на зазначене, у контексті застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#), суд надає оцінку вчиненню особою дій, передбачених як ст. 3 [Закону](#), так і [ст. 5-1 Закону](#), а також приналежність відповідача до суб'єктів, передбачених як ч. 3 ст. 3, так і ст. 5-1 Закону.

Отже, суд, надавши оцінку доводам позивача, встановивши обставини щодо віднесення відповідачів до суб'єктів, які своїми діями створили суттєву загрозу національним інтересам, національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України, дійшов висновку про можливість застосування до ОСОБА_1 та ОСОБА_2 санкції у виді стягнення активів в дохід держави з огляду на віднесення їх як до переліку суб'єктів, передбаченого ч. 2 [ст. 1 Закону](#), так і передбаченого ч. 1 ст. 5-1 Закону.

Щодо активів, до яких можуть застосовуватися санкції

У п. 1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#) зазначено про два види активів, на які можуть бути накладені санкції: 1) ті, що належать фізичній або юридичній особі та 2) ті, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

[Закон](#) окремо не визначає змісту категорії «активи», утім у чинному законодавстві це поняття має сталий характер, визначений низкою законодавчих актів ([Податковий кодекс України](#), п. 2 ч. 1 [ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» № 361-ІХ від 06.12.2019](#), який набрав чинності 28.04.2020 тощо). Під «активами» розуміється майно, майнові та немайнові права, кошти в національній та іноземній валютах, електронні гроші, цінні папери, віртуальні активи тощо.

Майно - окремі речі, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки, відповідно до [ст. 190 Цивільного кодексу України](#) (далі - [ЦК України](#)). Майнові права - будь-які права, пов'язані з майном, відмінні від права власності, у тому числі права, які є складовою частиною права власності (права володіння, розпорядження, користування), а також інші специфічні права та право вимоги. Майнове право, яке можна визначити як «право очікування», є складовою частиною майна як об'єкта цивільних прав. Майнове право - це обмежене речове право, за яким власник цього права наділений певними, але не всіма правами власника майна, та яке засвідчує правомочність його власника отримати право власності на нерухоме майно чи інше речове право на відповідне майно у майбутньому.

Поняття «майно» може означати «існуюче майно» або активи, включаючи права вимоги, стосовно яких заявник може стверджувати, що він має принаймні «законне сподівання» на отримання можливості ефективно здійснити майнове право (п. 32 рішення у справі «Стретч проти Сполученого Королівства» від 24.06.2003, заява № 44277/98).

У даному випадку, позовні вимоги стосуються об'єктів рухомого та нерухомого майна, грошових коштів та у повній мірі охоплюються законодавчим визначенням активів.

Стосовно правомочностей ОСОБА_1 та ОСОБА_2 щодо визначених у позовній заяві активів, які перебувають у власності відповідачів, а також не належать їм, суд зазначає таке.

Правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до [закону](#) за своєю волею, незалежно від волі інших осіб. Власникові належать права володіння, користування та розпоряджання своїм майном (ч. 1 ст. [316](#), ч. 1 ст. [317 ЦК України](#)).

Згідно з ч. 1, 2 [ст. 319 ЦК України](#) власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону.

Частиною 7 [ст. 319 ЦК України](#) передбачено, що діяльність власника може бути обмежена чи припинена або власника може бути зобов'язано допустити до користування його майном інших осіб лише у випадках і порядку, встановленому законом.

[Статтею 328 ЦК України](#) визначено, що право власності набувається на підставах, що не заборонені [законом](#), зокрема із правочинів. Право власності вважається набутим правомірно, якщо інше прямо не впливає із [закону](#) або незаконність набуття права власності чи необґрунтованість активів, які перебувають у власності, не встановлені судом.

Відповідно до ч. 1, 2, 4 [ст. 355 ЦК України](#) майно, що є у власності двох або більше осіб (співвласників), належить їм на праві спільної власності (спільне майно). Майно може належати особам на праві спільної часткової або на праві спільної сумісної власності. Спільна власність вважається частковою, якщо договором або [законом](#) не встановлена спільна сумісна власність на майно. Власність двох чи більше осіб із визначенням часток кожного з них у праві власності є спільною частковою власністю (ч. 1 [ст. 356 ЦК України](#)).

Нормами [статті 1216 ЦК України](#) визначено поняття спадкування. Відповідно до яких спадкуванням є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи,

яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців). До складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті ([ст. 1218 ЦК України](#)).

Згідно з ч. 1, 5 [ст. 1268 ЦК України](#) спадкоємець за заповітом чи за [законом](#) має право прийняти спадщину або не прийняти її. Незалежно від часу прийняття спадщини вона належить спадкоємцеві з часу відкриття спадщини.

Частиною 1 [статті 1296 ЦК України](#) передбачено, що спадкоємець, який прийняв спадщину, може одержати свідоцтво про право на спадщину.

Відповідно до ч. 1 [ст. 1297 ЦК України](#) спадкоємець, який прийняв спадщину, у складі якої є майно та/або майнові права, які обтяжені, та/або нерухоме майно та інше майно, щодо якого здійснюється державна реєстрація, зобов'язаний звернутися до нотаріуса або в сільських населених пунктах - до уповноваженої на це посадової особи відповідного органу місцевого самоврядування за видачею йому свідоцтва про право на спадщину на таке майно.

За приписами ч. 1 [ст. 1298 ЦК України](#) свідоцтво про право на спадщину видається спадкоємцям після закінчення шести місяців з часу відкриття спадщини.

[Статтю 41 Конституції України](#) визначено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право власності набувається у порядку, визначеному законом. Під правом володіння власністю визнається юридично забезпечена можливість фактичного панування власника над майном, не пов'язана з використанням його властивостей. Право користування власністю ? це юридично забезпечена можливість власника добувати з належного йому майна корисні властивості. Під правом розпорядження розуміють юридично забезпечену можливість власника визначати долю майна (лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ «Про практику застосування судами законодавства під час розгляду цивільних справ про захист права власності та інших речових прав» від 28.01.2013 № 24-150/0/4-13).

Окрім цього, законодавець виділив таку категорію активів як «активи, щодо яких особа прямо або опосередковано вчиняє дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними» з метою охоплення майна, яке формально не належить суб'єкту, але він може визначати його фактичну долю.

Можливість здійснення дій, тотожних за змістом здійсненню права розпорядження, - це фактична здатність особи визначати долю активу, незалежно від того, яким чином ця можливість може бути реалізована.

Отже, стягненню в дохід держави підлягають усі активи, які прямо або опосередковано, тобто через інших осіб, перебувають у власності (розпорядженні) відповідача.

Активи, які знаходяться у безпосередній власності відповідача ОСОБА_1 .

Відповідно до інформації, що міститься у витязі з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна (т. 3 а.с. 45-47) ОСОБА_1 на праві спільної сумісної власності належить 1/6 частка у квартирі, що знаходиться за адресою: АДРЕСА_1 , (реєстраційний номер майна: 27024727).

Згідно з листом № 31/10087-10223-2023 від 15 травня 2023 року з додатками, отриманими від Головного сервісного центру Міністерства внутрішніх справ України (т. 3 а.с. 50-52) у власності відповідача ОСОБА_1 наявні два транспортні засоби:

- легковий автомобіль марки «TOYOTA», модель «COROLLA», державний номерний знак « НОМЕР_1 », VIN-код НОМЕР_2 , 2008 року випуску, сірого кольору;

- легковий автомобіль марки «GEELY», модель «МК», державний номерний знак « НОМЕР_3 », VIN-код НОМЕР_4 , 2011 року випуску, чорного кольору.

Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, листом № 1737-27-2445дск від 11.04.2024 із доданими документами (т. 3 а.с. 55-57) надало відомості про те, що відповідач ОСОБА_1 володіє грошовими коштами в сумі 175 453 грн. 02 коп., які розміщені:

- в Публічному акціонерному товаристві Акціонерний комерційний банк «ІНДУСТРІАЛБАНК» на рахунку № НОМЕР_5 - 103 грн. 67 коп.;

- в Акціонерному товаристві «Державний ощадний банк України» на рахунку № НОМЕР_6 - 175 349 грн. 35 коп.

Щодо активу - мисливської гладкоствольної рушниці, що належить ОСОБА_1 .

Листом від 27.03.2024 № 927/05/28-2024 (т. 3 а.с. 63-64) Головне управління Національної поліції в Херсонській області повідомило про те, що згідно з

обліками сектору контролю за обігом зброї Головного управління Національної поліції в Херсонській області, у відповідності до абзацу третього підпункту 2.3.2 пункту 2.3 глави 2 розділу I Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженої [наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 №622](#) (далі - [Інструкція №622](#)), ОСОБА_1 є власником мисливської гладкоствольної рушниці «ИЖ-27», 12 кал., НОМЕР_14, 1981 року виготовлення, дозвіл на право зберігання та носіння зброї № НОМЕР_12, виданий Херсонським РУП ГУНП в Херсонській області від 02.08.2011.

Разом з тим, 21.06.2019 на підставі глави 4 [Інструкції №622](#) дозвіл № НОМЕР_12, виданий Херсонським РУП ГУНП в Херсонській області на зберігання і носіння мисливської гладкоствольної рушниці «ИЖ-27», 12 кал., НОМЕР_14 - анульовано. На комісійний продаж вищезазначена зброя не здавалася та не переоформлялася на іншу особу, яка має дозвіл на придбання такої зброї. Зазначене рішення власником зброї не оскаржувалося. Місцезнаходження даної рушниці невідоме та з 21.06.2019 вказана зброя знаходиться у розшуку.

Право на придбання, зберігання і носіння (реєстрацію) мисливської зброї засвідчується відповідним дозволом органів внутрішніх справ, який отримують власники зброї. Таке право носить індивідуальний характер і не може бути передано в інший спосіб, аніж відповідно до процедури перереєстрації, визначеної [Інструкцією № 622](#), порядок якої спрощено на період дії воєнного стану [наказом Міністерства внутрішніх справ України № 170 від 01.03.2022 «Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану»](#).

Відповідно до абзацу третього підпункту 2.3.2 пункту 2.3 глави 2 [розділу I Інструкції № 622](#) рішення приймаються Управлінням поліції ГУНП, у тому числі, на придбання, зберігання та носіння мисливської нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, пристроїв громадянами України.

У главі 4 [розділу I Інструкції № 622](#) закріплені права органів (підрозділів) поліції у разі виявлення порушень правил дозвільної системи, у тому числі анулювання дозволу на придбання, зберігання та носіння зброї.

Згідно з нормою [ст. 319 ЦК України](#) власникові належать права володіння, користування та розпоряджання своїм майном. Відповідно до ч. 1,2 [ЦК України](#) власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону.

Відповідно до ч. 1, 2 [ст. 178 ЦК України](#) об'єкти цивільних прав можуть вільно відчужуватися або переходити від однієї особи до іншої в порядку правонаступництва чи спадкування або іншим чином, якщо вони не вилучені з цивільного обороту, або не обмежені в обороті, або не є невід'ємними від фізичної чи юридичної особи. Види об'єктів цивільних прав, перебування яких у цивільному обороті не допускається (об'єкти, вилучені з цивільного обороту) або перебування яких у цивільному обороті допускається за спеціальним дозволом (об'єкти, обмежено оборотоздатні), а також види об'єктів цивільних прав, що можуть належати лише певним учасникам обороту, встановлюються законом.

Межі здійснення цивільних прав фактично виражаються у формулі «дозволено все, що прямо не заборонено законом», а обмеження (заборони), які мають найбільш загальний характер і які особа-власник повинна враховувати у своїй поведінці, конкретизуються у [ст. 13 ЦК України](#).

За приписами [ст. 179 ЦК України](#) річчю є предмет матеріального світу, щодо якого можуть виникати цивільні права та обов'язки.

Системний аналіз положень вищенаведених законодавчих норм мисливську гладкоствольну рушницю відносить до об'єкта цивільних прав, перебування яких є обмеженим у цивільному обороті.

У ході судового розгляду встановлено, що ОСОБА_1 є власником мисливської гладкоствольної рушниці «ИЖ-27», 12 кал., НОМЕР_14, 1981 року виготовлення, проте дозвіл на її носіння і зберігання анульовано. На комісійний продаж вищезазначена зброя не здавалася та не переоформлялася на іншу особу, яка має дозвіл на придбання такої зброї. Місцезнаходження даної рушниці невідоме, вказана зброя знаходиться у розшуку.

Вказані вище обставини свідчать про те, що ОСОБА_1 може незаконного утримувати мисливську зброю, а отже, може користуватися та розпоряджатися вказаним майном на власний розсуд.

Також у суду відсутні докази про те, що ОСОБА_1 оскаржувалося рішення Головного управління Національної поліції в Херсонській області про анулювання дозволу на право зберігання та носіння зброї.

У такому випадку відсутність дозволу на носіння та зберігання мисливської зброї не позбавляє особу права власності, а лише впливає на режим використання такої зброї.

З огляду на викладене, хоч майно і є обмеженим в своїй оборотоздатності, а відповідач ОСОБА_1 не має дозволу на зберігання та використання відповідного виду зброї, проте [закон](#) визначає шляхи для його користування та розпорядження, тож воно може бути об'єктом, що підлягає стягненню в дохід держави.

За таких обставин, колегія суддів дійшла висновку, що такий актив як мисливська гладкоствольна рушниця «ИЖ-27», 12 калібру, НОМЕР_14, 1981 року виготовлення є об'єктом, що підлягає стягненню в дохід держави.

Активи, щодо яких ОСОБА_1 може опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, а саме активами доньки ОСОБА_3 .

Відповідно до п. 3 [ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»](#) близькими особами є члени сім'ї, а також чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням особи.

Відповідно до пп. «в» пп. [14.1.159 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України](#) пов'язаними фізичними особами є чоловік (дружина), батьки (у тому числі усиновлювачі), діти (повнолітні/неповнолітні, у тому числі усиновлені), повнорідні та неповнорідні брати і сестри, опікун, піклувальник, дитина, над якою встановлено опіку чи піклування.

Відповідно до [ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»](#) пов'язаними особами є юридичні та/або фізичні особи, які спільно або узгоджено здійснюють господарську діяльність, у тому числі спільно або узгоджено чинять вплив на господарську діяльність суб'єкта господарювання. Зокрема, пов'язаними фізичними особами вважаються такі, які є подружжям, батьками та дітьми, братами та (або) сестрами.

Пов'язаною з ОСОБА_1 особою є його донька - ОСОБА_3 , що підтверджується такими даними.

Відповідно до інформації з повного витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян щодо актового запису про шлюб, ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_4 перебуває у шлюбі з ОСОБА_10 , ІНФОРМАЦІЯ_5 , актовий запис №282 від 07 серпня 1999 року. ОСОБА_10 до реєстрації шлюбу мала прізвище « ОСОБА_11 » (т. 3 а.с. 65-67).

Згідно з відомостями, що містяться у повному витязі з Державного реєстру актів цивільного стану громадян щодо актового запису про народження з внесеними змінами до актового запису про визнання батьківства, ОСОБА_12 , ІНФОРМАЦІЯ_6 змінила прізвище на « ОСОБА_13 » та її батьками є: батько - ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_4 ; мати - ОСОБА_14 , ІНФОРМАЦІЯ_5 (т. 3 а.с. 68-71).

Відповідно до інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об`єктів нерухомого майна щодо об`єкта нерухомого майна (т. 3 а.с. 82-83), доньці Відповідача - 1 ОСОБА_3 належить на праві спільної часткової власності частка нежитлового приміщення, кафе, що знаходиться за адресою: АДРЕСА_2 (загальна площа: 58.8 кв.м., реєстраційний помер об`єкту нерухомого майна: 812364865101.

Зазначене приміщення ОСОБА_3 набула у власність на підставі договору купівлі-продажу від 28.01.2016, посвідченого приватним нотаріусом Херсонського міського нотаріального округу Троцькою О.Ю., який зареєстрований в реєстрі за №181 (т. 3 а.с. 84-87). Відповідно до умов договору іншим співвласником даного приміщення є громадянин рф ОСОБА_15 . Під час укладення даного договору покупці були відсутні і від їх імені на підставі окремих довіреностей діяла громадянка України - ОСОБА_16 , ІНФОРМАЦІЯ_7 (т. 3 а.с. 88-90), яка є рідною сестрою дружини Відповідача - 1 ОСОБА_17 , що підтверджується інформацією з повних витягів з Державного реєстру актів цивільного стану громадян щодо актового запису про народження (т. 3 а.с. 76-78, 79-81).

Згідно з пунктом 2.1 цього договору (ціна договору), вартість нерухомого майна на дату придбання (28.01.2016) становила 222 124 грн. 00 коп. Враховуючи, що ОСОБА_3 придбавалась 1/2 частки в праві спільної часткової власності на вказане майно, тому вартість її частки становить 111 062 грн. 00 коп. (пропорційно до розміру її частки в праві спільної часткової власності). Згідно з абз. 2 п. 1.4 цього договору представник покупця у заяві повідомив, що ОСОБА_3 у шлюбі та у фактичних шлюбних відносинах не перебувала (в тому числі цивільному шлюбі), грошові кошти, що витрачаються на придбання вищевказаного майна, є її особистою власністю, та не є спільною власністю подружжя (т. 3 а.с. 85).

Відповідно до п. 4.10 розділу 4 договору купівлі-продажу від 28.01.2016 встановлено, що збір на обов'язкове пенсійне страхування у розмірі 2 221,24 грн, оплата якого передбачена Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» від 15.07.1990, покупцями внесений.

Листом Державної податкової служби України № 3911/5/99-00-08-02-01-05 від 19.03.2024 з додатками надано відомості про всі доходи, отримані від податкових агентів відносно ОСОБА_1, дружини ОСОБА_10 та доньки ОСОБА_3 за період з 1-го кварталу 1998 року по 4-й квартал 2023 року (т. 3 а.с. 13-20).

Так, загальна сума виплаченого доходу без врахування суми податку на доходи фізичних осіб ОСОБА_1, яка відображена у відомостях за період з 1 кварталу 1998 року по 4 квартал 2022 року становить 609 681,12 грн, при тому станом на 01.01.2016 - 266 388,99 грн. Загальний дохід дружини Відповідача-1 ОСОБА_10 без врахування суми податку на доходи фізичних осіб, який вона отримувала у період з 2 кварталу 2001 року по 2 квартал 2014 року становить 124 496,74 грн. Інформації про отриманий дохід за інший період вказані відомості не містять. У свою чергу донька Відповідача-1 ОСОБА_3 отримала дохід без врахування суми податку на доходи фізичних осіб - 1 500 грн. лише у 4-му кварталі 2021 року, дані про її дохід, отриманий за інший період відсутні.

Проаналізувавши отримані на законних підставах доходи ОСОБА_1, дружини ОСОБА_10 та доньки ОСОБА_3, враховуючи дату придбання донькою Відповідача-1 ОСОБА_3 нерухомого майна (28 січня 2016 року), відсутність у неї доходу до 4 кварталу 2021 року, розмір отриманого доходу та вартість придбаного нерухомого майна, колегія суддів вважає, що ОСОБА_3 не мала фінансової можливості не те, щоб придбати 1/2 частку нежитлового приміщення кафе, але й оплатити збір на обов'язкове пенсійне страхування у розмірі 2 221,24 грн за власні кошти. Окрім того, ОСОБА_3 не перебувала в офіційному чи цивільному шлюбі, про що вказано в абз. 3 п. 1.4 договору, а тому майно придбане нею не є спільною сумісною власністю подружжя.

Доходи ОСОБА_10 у розмірі 124 496,74 грн, отримані за період з 2 кварталу 2001 року по 2 квартал 2014 року, не включають в себе витрат на забезпечення нормальної життєдіяльності родини, тобто витрат на харчування, одяг, оплату комунальних послуг, проїзд у транспорті, на підтримку здоров'я тощо, а відтак колегія суддів вважає їх недостатніми для придбання вказаного майна.

З огляду на викладене, є очевидним, що дружина ОСОБА_1 - ОСОБА_10 не мала фінансової можливості придбати 1/2 частку нежитлового приміщення кафе за власні кошти.

У свою чергу лише ОСОБА_1 станом на день купівлі нерухомого майна (28.01.2016) мав доходи, які дозволили його придбати, враховуючи витрати на забезпечення нормальної життєдіяльності родини, а відтак саме він може розпорядитись цим нерухомим майном на власний розсуд, шляхом надання вказівок пов'язаній особі.

За таких обставин, суд констатує, що ОСОБА_18 може вчиняти дії, тотожні розпорядженню щодо активів, зареєстрованих за ОСОБА_3, а тому таке майно підлягає стягненню в дохід держави.

Активи, які знаходяться у безпосередній власності відповідача ОСОБА_2.

Відповідно до інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна (далі - Державний реєстр) щодо об'єкта нерухомого майна (інформаційні довідки № 382063236, № 382063388) із додатками, відповідач ОСОБА_2 (РНОКПП НОМЕР_10) володіє таким нерухомим майном (т. 3 а.с. 91-96, 97-98):

- квартирою АДРЕСА_7 (загальна площа: 35.2 кв.м, з якої житлова площа: 17,6 кв.м., реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 715649765101, право власності на яку зареєстровано на підставі договору купівлі-продажу від 07.09.2015, зареєстрованого в реєстрі за №2683);

- 1/2 часткою квартири АДРЕСА_8 (загальна площа: 59 кв.м., з якої житлова площа: 40.4 кв.м., реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 1177394565101, право спільної часткової власності на яку зареєстровано на підставі свідоцтва про право на спадщину за заповітом, серія та номер: 1-175 від 20.02.2017).

Згідно з наданими відомостями зі спадкового реєстру (т. 3 а.с. 104-108) убачається, що:

20.02.2017 Першою Херсонською державною нотаріальною конторою ОСОБА_2 видано свідоцтво про право на спадщину № 1-175 на 1/2 частку квартири АДРЕСА_8 (загальна площа: 59 кв.м., з якої житлова площа: 40.4 кв.м.), яку ОСОБА_2 зареєстрував у Державному реєстрі;

11.12.2006 Першою Херсонською державною нотаріальною конторою ОСОБА_2 видано свідоцтво про право на спадщину, номер у реєстрі нотаріальних дій 2-2720 на 1/2 частку від 1/2 частини житлового будинку, що розташований за адресою: АДРЕСА_5 та 14.02.2007 Першою Херсонською державною нотаріальною конторою ОСОБА_2 видано свідоцтво про право на спадщину, номер у реєстрі нотаріальних дій 3-304 на 1/2 частину земельної ділянки,

площею 0,0741 га, яка розташована за адресою: АДРЕСА_4 , однак вказане майно ОСОБА_2 не зареєстрував у Державному реєстрі.

Спадкодавцем усіх об'єктів нерухомого майна, що вказане у спадковому реєстрі є ОСОБА_4 .

На виконання вимог ухвали Вищого антикорупційного суду від 08.07.2024 із Державного нотаріального архіву Херсонської області надійшла копія матеріалів спадкової справи № 41301396, посвідченої 11.12.2006 Першою херсонською державною нотаріальною конторою, під номером у реєстрі нотаріальних дій - 790 після смерті ОСОБА_4 , померлої ІНФОРМАЦІЯ_1 (т. 4 а.с. 69-105).

Відповідно до наданих копій матеріалів спадкової справи вбачається, що після смерті ОСОБА_4 , померлої ІНФОРМАЦІЯ_1 , із заявами про прийняття спадщини звернулися два спадкоємця - ОСОБА_19 та ОСОБА_2 .

Відповідно до заяви про прийняття спадщини №1250, 1251 від 11.12.2006, поданої спадкоємцями ОСОБА_19 та ОСОБА_2 , посвідченої державним нотаріусом Першої херсонської державної нотаріальної контори Комаренко А.М., вбачається, що на день смерті їх матері ОСОБА_4 , померлої ІНФОРМАЦІЯ_1 , залишилось спадкове майно, а саме будинок за адресою: АДРЕСА_5 та інше майно, яке вона заповідала ОСОБА_19 та ОСОБА_2 в рівних частинах за заповітом, посвідченим Голопристанською державною нотаріальною конторою 14.09.1990 року за реєстром №2-1669, яке спадкоємці прийняли фактично, так як проживали разом з померлою на день смерті.

Спадкоємців, передбачених [ст. 1241 ЦК України](#), немає. Чоловік спадкодавця помер до відкриття спадщини. Осіб, передбачених [ст. 531 Цивільного кодексу УРСР 1963 року](#), які б перебували на утриманні померлої, немає.

З наданої копії витягу з реєстру прав власності на нерухоме майно № 12574585 від 20.11.2006 вбачається, що власниками житлового будинку, що знаходиться за адресою: АДРЕСА_5 були ОСОБА_20 та ОСОБА_4 , яким належало на праві приватної спільної часткової власності по 1/2 частці.

Відповідно до копії свідоцтва про право на спадщину за заповітом від 11.12.2006, яке зареєстровано в реєстрі за № 2-2720 встановлено, що спадкоємцем на 1/2 (одну другу) частину спадкового майна гр. ОСОБА_4 , яка померла ІНФОРМАЦІЯ_8 , є її син гр. ОСОБА_2 . Спадкове майно, на яке в зазначеній частині видане це свідоцтво, складається з 1/2 (однієї другої) частини житлового будинку з відповідною частиною господарських та побутових будівель та споруд під номером 76/1 (сімдесят шість дріб один), що знаходиться в АДРЕСА_9 , на земельній ділянці місцевої ради. Свідоцтво про

право на спадщину за [законом](#) на 1/2 частину спадкового майна видане на ім'я ОСОБА_19 .

Разом з тим, у матеріалах спадкової справи міститься ще одна копія свідоцтва про право на спадщину за заповітом від 11.12.2006, яке зареєстровано в реєстрі за № 2-2722, відповідно до якого спадкоємцем на 1/2 (одну другу) частину спадкового майна гр. ОСОБА_4 , яка померла ІНФОРМАЦІЯ_8 , є її дочка гр. ОСОБА_19 . Спадкове майно, на яке в зазначеній частині видане це свідоцтво, складається з 1/2 (однієї другої) частини житлового будинку з відповідною частиною господарських та побутових будівель та споруд під номером 76/1 (сімдесят шість дріб один), що знаходиться в АДРЕСА_9 , на земельній ділянці місцевої ради. Свідоцтво про право на спадщину за [законом](#) на 1/2 частину спадкового майна видане на ім'я ОСОБА_2 .

Таким чином ОСОБА_2 після смерті матері ОСОБА_4 , померлої ІНФОРМАЦІЯ_1 успадкував спадкове майно, а саме 1/2 частину будинку житлового, 1/2 частина, розташованого за адресою: АДРЕСА_5 , відомості про яке внесені до спадкового реєстру, що підтверджується копією витягу про реєстрацію в Спадковому реєстрі № 7666297 від 11.12.2006.

Отже, ОСОБА_2 належить 1/2 (одна друга) частина від 1/2 (однієї другої) частини житлового будинку з відповідною частиною господарських та побутових будівель та споруд, розташованого за адресою: АДРЕСА_5 .

Згідно з копії свідоцтва про право на спадщину за заповітом від 14.02.2007, яке зареєстровано в реєстрі за № 3-302, вбачається, що спадкоємцем на 1/2 (одну другу) частину спадкового майна гр. ОСОБА_4 , яка померла ІНФОРМАЦІЯ_8 , є її дочка гр. ОСОБА_19 . Спадкове майно, на яке в зазначеній частині видане це свідоцтво, складається з 1/2 (однієї другої) частини земельної ділянки площею 0,0741 (нуль цілих сімсот сорок одна десятитисячна) гектарів, кадастровий номер 6522310100:01:001:0969, розташованої в АДРЕСА_4 , наданої для будівництва та обслуговування житлового будинку і господарських будівель. Свідоцтво про право на спадщину за [законом](#) на 1/2 частину спадкового майна видане на ім'я ОСОБА_2 .

Відповідно до копії свідоцтва про право на спадщину за заповітом від 14.02.2007, яке зареєстровано в реєстрі за № 3-304, вбачається, що спадкоємцем на 1/2 (одну другу) частину спадкового майна гр. ОСОБА_4 , яка померла ІНФОРМАЦІЯ_8 , є її син гр. ОСОБА_2 . Спадкове майно, на яке в зазначеній частині видане це свідоцтво, складається з 1/2 (однієї другої) частини земельної ділянки площею 0,0741 (нуль цілих сімсот сорок одна десятитисячна) гектара, кадастровий номер 6522310100:01:001:0969,

розташованої в АДРЕСА_4 , наданої для будівництва та обслуговування житлового будинку і господарських будівель. Свідоцтво про право на спадщину за [законом](#) на 1/2 частину спадкового майна видане на ім`я ОСОБА_19 .

ОСОБА_2 після смерті матері ОСОБА_4 , померлої ІНФОРМАЦІЯ_1 успадкував спадкове майно, а саме земельну ділянку площею 0,0741 гектара, кадастровий номер 6522310100:01:001:0969, 1/2 частина, розташовану за адресою: АДРЕСА_4 , відомості про яке внесені до спадкового реєстру, що підтверджується копією витягу про реєстрацію в Спадковому реєстрі № 8492445 від 14.02.2007.

Отже, ОСОБА_2 належить 1/2 (одна друга) частина земельної ділянки, площею 0,0741 га, яка розташована за адресою: АДРЕСА_4 .

За таких обставин, той факт, що ОСОБА_2 не зареєстрував спадкове майно у Державному реєстрі, не перешкоджає стягненню в дохід держави вказаних активів, оскільки відповідно до норм ст. [1216](#), [1218](#), ч. 1, [5](#) ст. [1268](#), ч. 1 ст. [1296](#), ч. 1 ст. [1297](#), ч. 1 ст. [1298 ЦК України](#) він є власником вищезазначеного майна.

З огляду на вищевикладене, колегія суддів вважає, що майно, яке належить відповідачу ОСОБА_2 підлягає стягненню в дохід держави.

Норми права, які застосував суд, та мотиви їх застосування.

Щодо оцінки доказів

Приписами ч. 1 [ст. 9 КАС України](#) закріплено, що розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Суд вживає визначені [законом](#) заходи, необхідні для з`ясування всіх обставин у справі, у тому числі щодо виявлення та витребування доказів з власної ініціативи (частина 4 [статті 9 КАС України](#)).

Поняття і перелік доказів, які передбачені в адміністративному процесі, визначено у ст. [72](#), [91](#), [94](#), [96](#), [99](#), [101 КАС України](#).

Згідно з ч. 1 [ст. 72 КАС України](#) доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Тобто докази - це урегульована процесуальним законодавством, існуюча у певній процесуальній формі інформація (фактичні дані), яка надає можливість адміністративному суду, що розглядає справу, достеменно або певним чином

відтворити та встановити усі обставини публічно-правового спору, які мають значення для правильного вирішення адміністративної справи.

Законність, обґрунтованість та вмотивованість судового рішення обумовлюється, зокрема, порядком оцінки доказів і визначенням їхньої якості з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупності зібраних доказів - з точки зору достатності та взаємозв'язку для ухвалення відповідного судового рішення. Аналогічного висновку викладений у постанові Верховного Суду від 28.07.2022 (справа № 620/3006/21).

Докази мають бути: належними ([ст. 73 КАС України](#)), допустимими ([ст. 74 КАС України](#)), достовірними ([ст. 75 КАС України](#)), достатніми ([ст. 76 КАС України](#)).

За правилами ч. 1, 2, 4, 6 [ст. 77 КАС України](#) кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених [статтею 78 цього Кодексу](#). Суб'єкт владних повноважень повинен подати суду всі наявні у нього документи та матеріали, які можуть бути використані як докази у справі. Докази суду надають учасники справи. Суд може пропонувати сторонам надати докази та збирати докази з власної ініціативи, крім випадків, визначених цим Кодексом. Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посилається, суд вирішує справу на підставі наявних доказів.

В адміністративних справах, визначених [ст. 283-1 цього Кодексу](#), суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони (ч. 6 статті).

Отже, у справах про застосування санкції використовується стандарт доказування «переваги більш вагомих доказів» або так званий баланс імовірностей. Тягар доведення факту вважається виконаним, якщо на підставі поданих доказів можна зробити висновок, що факт швидше мав місце, ніж ні.

Дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи (докази в адміністративному судочинстві), встановлюються такими засобами ([ст.72 КАС України](#)): 1) письмовими доказами ([ст. 94 КАС України](#)); 2) речовими доказами ([ст. 96 КАС України](#)); 3) доказами ([ст. 99 КАС України](#)); 4) висновками експертів ([ст. 101, 112 КАС України](#)); 5) показаннями свідків ([ст. 91 КАС України](#)).

У силу приписів [ст. 90 КАС України](#) суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні. Жодні докази не мають для суду

наперед встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності. Суд надає оцінку як зібраним у справі доказам в цілому, так і кожному доказу (групі однотипних доказів), що міститься у справі, мотивує відхилення або врахування кожного доказу (групи доказів).

Суд звертає увагу, що доказування не може ґрунтуватися на припущеннях. Достатніми є докази, які у сукупності дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які входять до предмета доказування.

Отже, сторона, яка посилається на ті чи інші обставини, знає і може навести докази, на основі яких суд може отримати достовірні відомості про них. У іншому випадку, за умови недоведеності тих чи інших обставин, суд має право винести рішення у справі на користь протилежної сторони. Таким чином, доказування є юридичним обов'язком сторін і інших осіб, які беруть участь у справі.

Водночас, відповідно до принципу змагальності інша сторона у справі (у даному випадку - відповідачі ОСОБА_1 та ОСОБА_2) мають спростувати доводи позивача, якщо заперечує їх обґрунтованість.

Відповідно до [ст. 94 КАС України](#) письмовими доказами є документи (крім електронних документів), які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору. Письмові докази подаються в оригіналі або в належним чином засвідченій копії, якщо інше не визначено цим Кодексом. Якщо для вирішення спору має значення лише частина документа, подається засвідчений витяг з нього. Учасник справи, який подає письмові докази в копіях (електронних копіях), повинен зазначити про наявність у нього або іншої особи оригіналу письмового доказу.

Згідно з вимогами [ст. 99 КАС України](#) електронними доказами є інформація в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, що мають значення для справи, зокрема, електронні документи (текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо), вебсайти (сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі. Такі дані можуть зберігатися, зокрема на портативних пристроях (картах пам'яті, мобільних телефонах тощо), серверах, системах резервного копіювання, інших місцях збереження даних в електронній формі (зокрема у мережі Інтернет). Учасники справи мають право подавати електронні докази в паперових копіях, посвідчених в порядку, визначеному законом. Паперова копія електронного доказу не вважається письмовим доказом. Учасник справи, який подає копію електронного доказу,

повинен зазначити про наявність у нього або іншої особи оригіналу електронного доказу. Якщо подано копію (паперову копію) електронного доказу, суд за клопотанням учасника справи або з власної ініціативи може витребувати у відповідної особи оригінал електронного доказу. Якщо оригінал електронного доказу не поданий, а учасник справи або суд ставить під сумнів відповідність копії (паперової копії) оригіналу, такий доказ не береться судом до уваги.

До позовної заяви приєднано роздруківки вебсторінок (паперові копії вебсторінок), що містять дані, якими Міністерство юстиції України підтверджує наявність обставин (фактів), що обґрунтовують їх вимоги. Зміст зазначених вебсторінок у вигляді скріншотів зафіксований у відповідних роздруківках (т. 3 а.с. 31-33, 34-35, 36-44).

Відповідно до ч. 3 [ст. 78 КАС України](#) обставини, визнані судом загальновідомими, не потребують доказування.

Разом з тим, колегія суддів зазначає, що загальнодоступність певної інформації сама по собі не свідчить про її загальновідомість та не звільняє суд від обов'язку її дослідження.

Так, обставини можуть бути визнані загальновідомими, якщо вони відомі широкому колу осіб (населенню держави, регіону, територіальній громаді), в тому числі і суддям. При цьому, має бути дотримано двох критеріїв, а саме: об'єктивного - відомість факту широкому колу осіб; суб'єктивного - обізнаність судді про такі обставини.

Якщо суддя особисто не знає про певну загальновідому обставину, він може звернутися до достовірних джерел. Різновидом таких загальнодоступних джерел можуть бути вебсайти.

Аналогічна позиція висловлена Верховним Судом у постанові від 18.04.2018 (справа № 826/19844/16).

Тобто, в даному випадку, в межах даної адміністративної справи для оцінювання публікацій в інтернет-виданнях на предмет їхнього доказового значення варто спочатку ознайомитися з їхнім змістом, відтак вирішити чи брати їх до уваги при прийнятті рішення за наслідками судового розгляду.

З постанов Верховного Суду від 29.09.2022 (справа № П/857/7/22), від 18.10.2022 (справа № 826/9174/18) вбачається, що свої висновки Суд зробив, серед іншого, з посиланням на такі докази, як скріншоти вебсторінок інтернет-видань, сайтів інформаційних агентств, інтернет-сторінки у соціальних мережах, зокрема, щодо пропаганди проросійських політичних ідей та наративів.

Оскільки Міністерством юстиції України в позовній заяві надано посилання на місця збереження даних в електронній формі в мережі Інтернет (посилання на вебсторінки, роздруківки з яких додано до позовної заяви), з урахуванням вимог [ст. 99 КАС України](#), суд бере до уваги досліджені копії електронних доказів.

Суд враховує те, що ні відповідачі, ні третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні Відповідача - 1 у судове засідання не з'явилися, документів на спростування зазначених у позові обставин не надали, отже суд виходить із наявних у матеріалах справи доказів.

Оцінивши зміст, спосіб отримання, належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності, суд приймає докази та вважає їх такими, що доводять обґрунтованість позовних вимог.

Щодо пропорційності втручання у право власності

Відповідно до [ст. 41 Конституції України](#) кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним. Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених [законом](#), за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

[Указом Президента від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану»](#) в Україні введений воєнний стан, який продовжено з 05 год 30 хв 14.05.2024 на 90 діб. Пунктом 3 Указу встановлено, що у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями [30-34](#), [38](#), [39](#), [41-44](#), [53 Конституції України](#), а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною 1 [статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»](#).

З урахуванням зазначеного, а також заявлених позовних вимог, суд вважає за необхідне розглянути співвідношення публічних інтересів держави України і

приватних інтересів власників майна та встановити пропорційність втручання в право власності.

Частиною 2 [ст. 6 КАС України](#) передбачено, що суд застосовує принцип верховенства права з урахуванням судової практики Європейського суду з прав людини.

[Закон України «Про судоустрій і статус суддів»](#) встановлює, що правосуддя в Україні здійснюється на засадах верховенства права відповідно до європейських стандартів та спрямоване на забезпечення права кожного на справедливий суд.

Відповідно до ст. [1](#) та [17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»](#) суди застосовують як джерело права при розгляді справ положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколів до неї, а також практику Європейського суду з прав людини та Європейської комісії з прав людини.

До спірних правовідносин підлягає застосуванню [Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод](#) 1950 року, прийнята відповідно до Загальної декларації прав людини з метою додержання країнами-підписантами (учасниками Ради Європи) та забезпечення на своїй території прав та основоположних свобод людини, відкрита для підписання 04.11.1950, що набула чинності 03.09.1953, а для України - 11.09.1997 (далі - Конвенція), якою закріплено права та основоположні свободи людини, яких європейські держави зобов'язалися дотримуватися гарантуються як [Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод](#) 1950 року, прийнятою відповідно до Загальної декларації прав людини з метою додержання країнами-підписантами (учасниками Ради Європи) та забезпечення на своїй території прав та основоположних свобод людини, що набула чинності 03.09.1953, зокрема для України - 11.09.1997, так і протоколами до неї (Протоколи № 1, 4, 6, 7, 12 і 13), згода на обов'язковість яких надана державами - сторонами Конвенції.

Стаття 1 Першого (додаткового) протоколу до Конвенції визначає, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених [законом](#) і загальними принципами міжнародного права.

Протоколом 4 до Конвенції гарантовано право на свободу пересування і свободу вибору місця проживання.

Визначені права не є абсолютними та можуть підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені [законом](#) і є необхідними в

демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету й безсторонності суду.

Відповідно до вимог ст. 29 Загальної декларації прав людини, прийнятої на третій сесії Генеральної Асамблеї ООН, кожна людина має обов'язки перед суспільством, у якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особи. При здійсненні своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені [законом](#) виключно з метою забезпечення належного визнання і поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві. Здійснення цих прав і свобод ні в якому разі не повинно суперечити цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй.

Аналогічні положення закріплено ст. 12, 18, 19, 21 та 22 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права (набув чинності, зокрема, для України 23.03.1976).

Право власності не є абсолютним. У разі якщо особи своїми діями створюють суттєву загрозу національній безпеці, інтересам громадян країни, наприклад, через фінансування чи підтримку війни проти цієї країни, тероризму, держава може вжити заходів для припинення чи попередження таких дій.

Предметом регулювання ст. 1 Першого протоколу до Конвенції є втручання держави у право на мирне володіння майном. У практиці ЄСПЛ (серед багатьох інших, наприклад, рішення ЄСПЛ у справах «Спорронг і Льоннрот проти Швеції» від 23.09.1982, «Джеймс та інші проти Сполученого Королівства» від 21.02.1986, «Щокін проти України» від 14.10.2010, «Серков проти України» від 07.07.2011, «Колишній король Греції та інші проти Греції» від 23.11.2000, «Булвес» АД проти Болгарії» від 22.01.2009, «Трегубенко проти України» від 02.11.2004, «East/West Alliance Limited» проти України» від 23.01.2014) напрацьовано три критерії, які слід оцінювати на предмет сумісності заходу втручання у право особи на мирне володіння майном із гарантіями статті 1 Першого протоколу до Конвенції, а саме: чи є втручання законним; чи має воно на меті «суспільний», «публічний» інтерес; чи є такий захід (втручання у право на мирне володіння майном) пропорційним визначеним цілям.

Втручання держави у право на мирне володіння майном є законним, якщо здійснюється на підставі [закону](#), що має бути доступним для заінтересованих осіб, чітким і передбачуваним з питань застосування та наслідків дії його норм.

Втручання є виправданим, якщо воно здійснюється з метою задоволення «суспільного», «публічного» інтересу. Втручання держави у право на мирне володіння майном може бути виправдано за наявності об'єктивної необхідності у формі суспільного, публічного, загального інтересу, який може включати інтерес держави, окремих регіонів, громад чи сфер людської діяльності. Саме національні органи влади мають здійснювати первісну оцінку наявності проблеми, що становить суспільний інтерес, вирішення якої б вимагало таких заходів. Поняття «суспільний інтерес» має широке значення (рішення від 23.11.2000 у справі «Колишній король Греції та інші проти Греції»). Крім того, ЄСПЛ також визнає, що й саме по собі правильне застосування законодавства, безперечно, становить «суспільний інтерес» (рішення ЄСПЛ від 02.11.2004 у справі «Трегубенко проти України»).

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 07.04.2020 у справі № 916/2791/13 наведена правова позиція про те, що втручання у право власності, навіть якщо воно здійснюється згідно із [законом](#) і з легітимною метою, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції, якщо не буде встановлений справедливий баланс між інтересами суспільства, пов'язаними із цим втручанням, й інтересами особи, яка зазнає втручання в її право власності. Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення (пункт 6.43 постанови). З цього приводу Велика Палата Верховного Суду наголошує, що не кожне втручання у право мирного володіння майном зумовлює порушення принципу пропорційності (пункт 6.48 постанови).

Порушення норм Конвенції та протоколів до неї Європейський суд з прав людини констатує, якщо хоча б один із зазначених критеріїв не буде дотриманий і, навпаки, встановлює відсутність такого порушення, якщо дотримані всі три критерії.

Водночас, суд встановив, що позбавлення права відповідачів володіти своїм майном ґрунтується на вимогах та відповідає підставам, меті і порядку його застосування, що визначені, зокрема, Законом. Застосування вказаних заходів відповідає критерію «необхідність у демократичному суспільстві», оскільки в їх запровадженні, з огляду на визнані факти агресії проти України, існувала нагальна потреба.

Положеннями ч. 7 [ст. 41 Конституції України](#) визначено, що використання власності не може завдавати шкоди, зокрема, правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства.

Суд враховує, що санкційна політика України стосовно осіб, чиї дії створюють загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності держави, була чіткою і передбачуваною за наслідками для відповідачів, в тому числі з огляду на встановлені у цій справі обставини.

Окрім того, суд вважає, що втручання у право мирного володіння майном відповідачів має легітимну мету забезпечити контроль за активами особи, яка своїми діями створила загрозу національним інтересам України, її суверенітету, територіальній цілісності, недоторканності державних кордонів та економічному розвитку, створення перешкод для фінансування діяльності держави-агресора.

Вказаний контроль є необхідним для ефективного реагування держави на загрози її безпеці, що підтверджує, зокрема, преамбула Закону. Зазначена мета відповідає пункту 2 статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

У даному випадку суд враховує співмірність застосування такої санкції, як стягнення активів у дохід держави із шкодою, що завдана інтересам суспільства діями відповідачів. Так, як судом вже встановлено, своїми діями ОСОБА_1 та ОСОБА_2 фактично завдали істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України шляхом взяття участі у створенні державою-агресором підконтрольних їй самопроголошених органів, що узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України. Окрім цього, дії відповідачів мають постійний, триваючий характер, які дотепер продовжують існувати.

Суд вважає необхідним додатково зазначити, що Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини публікуються дані щодо втрат серед цивільних осіб після початку вторгнення російської федерації на територію України, що визнаються судом загальновідомим фактом, який не потребує доказування у силу ч. 3 [ст. 78 КАС України](#). Так, на офіційному вебсайті ООН опубліковано таку інформацію станом на 07.06.2024:

«З 24 лютого 2022 року, коли почалася широкомасштабна збройна агресія російської федерації, до 06 червня 2024 року Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини зафіксувало 32 989 жертв серед цивільного населення у країні: 11 126 загиблих і 21 863 особи поранених.

Управління Верховного комісара ООН з прав людини вважає, що фактичний масштаб шкоди, заподіяної цивільному населенню, - як втрат серед цивільних осіб, так і пошкоджень інфраструктури, ймовірно, є значно більшим, тому що багато повідомлень про таку шкоду, особливо за період відразу після

повномасштабного збройного нападу, неможливо перевірити через велику кількість повідомлень і відсутність доступу до відповідних районів. Кількість втрат серед цивільних осіб, імовірно, є заниженою в містах, де на початку збройного нападу в 2022 році велися тривалі інтенсивні бойові дії. Це стосується, наприклад, Маріуполя (Донецька область), Лисичанська, Попасної та Северодонецька (Луганська область). Відповідно до викладеного суд вважає, що є прямий зв'язок між діями підсанкційної особи і порушенням фундаментальних прав та інтересів людини й суспільства в цілому»

(https://ukraine.un.org/sites/default/files/2024-06/Ukraine%20-%20protection%20of%20civilians%20in%20armed%20conflict%20%28May%202024%29_UKR.pdf).

Розпочавши збройну агресію проти України, росія порушила фундаментальні норми й принципи міжнародного права, низку двосторонніх і багатосторонніх договорів та угод. З першого дня агресії росія порушує правила ведення війни і норми міжнародного права та масово чинить воєнні злочини та злочини проти людяності, вбиваючи цивільних, руйнуючи інфраструктуру та депортуючи населення.

Ситуація суттєво погіршилась після початку широкомасштабного вторгнення 24.02.2022. На звільнених від окупації територіях зафіксовані масштабні злочини проти цивільних осіб, здійснені російськими військами.

Особливо жахливими є злочини російських окупантів проти українських дітей. Лише за підтвердженими даними, сотні з них загинули і більше тисячі були поранені. російська сторона активно здійснює незаконну депортацію десятків тисяч дітей з тимчасово окупованих територій України - цілеспрямований характер цих дій підтвердив Міжнародний кримінальний суд, видавши 17 березня 2023 року ордер на арешт президента російської федерації та російської уповноваженої з прав дитини.

Починаючи з осені 2022 року, російське командування активно застосовувало ракетне озброєння та дрони-камікадзе для ударів по об'єктах критичної інфраструктури України, намагаючись зокрема знищити в зимовий сезон українську енергосистему та позбавити мирне населення електроенергії, водопостачання та опалення.

06.06.2023 російські окупанти підірвали Каховську ГЕС, що стало черговим актом державного тероризму з боку російської федерації та призвело до небаченої гуманітарної та екологічної катастрофи на півдні України.

З 04.03.2022 залишається окупованою військами російської федерації найбільша в Європі Запорізька АЕС. Російська сторона свідомо порушує принципи ядерної безпеки, розмістила озброєння в приміщеннях і на території АЕС та продовжує безвідповідальну риторику як важіль ядерного шантажу України і світу, створюючи найсерйозніші загрози для глобальної безпеки.

Наразі Росія тимчасово захопила та утримує близько 1/5 території України.

За попередніми підрахунками Київської школи економіки, зробленими спільно з Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури, Міністерством економіки України, Міністерством охорони здоров'я України, за координації Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та у співпраці з іншими профільними міністерствами та Національним банком України, завдані інфраструктурі України збитки на початок 2024 року сягають \$36.8 млрд, втрати промисловості та підприємства - вже на рівні \$13.1 млрд. Ця оцінка враховує також збитки, завдані Україні через підлив країною-агресором Каховської ГЕС 06.06.2023. За останніми даними зруйновано або пошкоджено 78 малих, середніх та великих приватних підприємств, а також 348 державних підприємств.

Через бойові дії продовжує зростати сума прямих збитків від зруйнованої інфраструктури енергетичної галузі - до \$9 млрд, агропромислового комплексу - \$8.7 млрд.

Вторгнення росії в Україну дестабілізувало глобальні логістичні ланцюги. Наслідки військових дій, обстріли сільськогосподарської та транспортної інфраструктури, блокування роботи чорноморських портів України, окупація українських портів на Чорному і Азовському морях, злочини проти доквілля загрожують глобальною продовольчою кризою в світі. Російські ядерні погрози та шантаж, а також мілітаризація тимчасово окупованої Запорізької АЕС провокують катастрофу загальносвітового масштабу. Російська агресія проти України заохочує інші держави-реваншисти спробувати змінити існуючий світовий порядок силовим шляхом, що може призвести до ескалації численних конфліктів у різних регіонах світу. росія має сплатити компенсації за завдані Україні масові руйнування. Військові злочинці повинні понести відповідальність за злочини, скоєні під час російської агресії, а вище політичне та військове керівництво російської федерації - за злочин агресії як такий.

З метою невідкладного та ефективного реагування на наявні і потенційні загрози національним інтересам і національній безпеці України, включаючи ворожі дії, збройний напад інших держав чи недержавних утворень, завдання шкоди життю та здоров'ю населення, захоплення заручників, експропріацію

власності держави, фізичних та юридичних осіб, завдання майнових втрат та створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод було прийнято [ЗУ «Про санкції»](#).

Наведені втрати стали наслідком, зокрема, дій відповідачів, які взяли участь у створенні державою-агресором підконтрольних їй самопроголошених органів, що узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, чим створили загрозу національній безпеці, територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України.

З огляду на викладене, колегія суддів дійшла висновків про відповідність суспільним інтересам та пропорційність таких обмежувальних заходів, як стягнення активів, які належать ОСОБА_1 та ОСОБА_2, та щодо яких ОСОБА_1 може вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, в дохід держави, що передбачено п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#), оскільки таке позбавлення права власності здійснюється виключно в інтересах суспільства, з врахуванням публічного інтересу.

У даному випадку втручання держави в право ОСОБА_1, ОСОБА_2 та ОСОБА_3 на мирне володіння своїм майном здійснюється з дотриманням принципу пропорційності, справедливої рівноваги (балансу) між інтересами держави (суспільства), пов'язаними з втручанням, та інтересами особи, яка так чи інакше страждає від втручання.

Потреби українського суспільства у припиненні масового порушення права на життя, інших передбачених Конвенцією прав і свобод, є достатньо вагомою причиною для втручання у право власності ОСОБА_1, ОСОБА_2 та ОСОБА_3. Суд не допускає превалювання права на мирне володіння майном перед правом на життя, з огляду на що вважає, що стягнення в дохід держави активів не буде становити надмірного втручання у права відповідачів, а також доньки відповідача - 1.

За таких обставин відсутні жодні підстави припускати порушення справедливого балансу між інтересами суспільства у припиненні агресії та втручанням у право власності, метою якого є сприяння цьому припиненню.

Суд погоджується із позивачем, що вищевказані активи після відчуження в дохід держави зможуть бути використані для відшкодування збитків, завданих Україні та її народу.

Щодо дотримання строків звернення до суду із позовною заявою

Строк для звернення до суду з позовною заявою про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої [статті 4 Закону України «Про санкції»](#), встановлюється [статтею 283-1 цього Кодексу](#) (ч. 7 [ст. 122 КАС України](#)).

Позовна заява про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої [статті 4 Закону України «Про санкції»](#), подається до Вищого антикорупційного суду протягом строку дії правового режиму воєнного стану, відповідно до ч. 1 [ст. 283-1 КАС України](#).

Згідно з абз. 2 ч. 1 [ст. 5-1 ЗУ «Про санкції»](#) у редакції, чинній станом на дату звернення з даним позовом, санкція, передбачена п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 цього Закону](#) може бути застосована у період дії правового режиму воєнного стану чи після його припинення або скасування (якщо позовну заяву про застосування цієї санкції подано в період дії правового режиму воєнного стану) та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим [Законом](#), вже накладено санкцію у виді блокування активів.

24.02.2022 розпочалася повномасштабна збройна агресія та вторгнення російської федерації на територію України, у зв'язку з чим відповідно до [Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»](#) запроваджено воєнний стан, строк дії якого неодноразово продовжувався. [Указом Президента України від 06.05.2024 № 271/2024](#) продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 14.05.2024 строком на 90 діб.

Отже, даний адміністративний позов подано до Вищого антикорупційного суду із дотриманням строків звернення з позовом.

Судові витрати

Відповідно до ч. 2 [ст. 139 КАС України](#), при задоволенні позову суб'єкта владних повноважень з відповідача стягуються виключно судові витрати суб'єкта владних повноважень, пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз.

Враховуючи вимоги [закону](#), відсутність доказів понесення Міністерством юстиції України витрат, пов'язаних із залученням свідків та проведенням експертиз, а також ту обставину, що позивач звільнений від сплати судового збору на підставі п. 25 ч. 1 [ст. 5 Закону України «Про судовий збір»](#), підстави для розподілу судових витрат відсутні.

Порядок звернення судового рішення до виконання

Визначаючи спосіб звернення до виконання рішення про застосування санкції, суд звертає увагу на ч. 3 [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#).

Судове рішення про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 цього Закону](#), в день набрання ним законної сили надсилається Фонду державного майна України для здійснення повноважень у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судове рішення про застосування такої санкції, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України.

Активи, щодо яких ухвалено рішення про застосування такої санкції, підлягають передачі Фонду державного майна України протягом п`яти робочих днів з дня набрання законної сили вищезазначеним судовим рішенням.

Фонд державного майна України здійснює повноваження у сфері управління (у тому числі шляхом реалізації) активами, щодо яких ухвалено судове рішення про застосування такої санкції, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Грошові кошти, отримані в результаті реалізації таких активів, зараховуються до Державного бюджету України та спрямовуються до фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Кабінет Міністрів України може прийняти рішення про визначення суб`єктом управління активом іншого органу державної влади, суб`єкта господарювання державного сектору економіки. Таке управління здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, згідно з абзацом третім цієї частини.

Відповідно до норм [ст. 157 КАС України](#) суд може прийняти рішення про скасування заходів забезпечення позову.

Так як наразі не визначено порядок виконання рішення про застосування санкції, рішення про скасування заходів забезпечення позову щодо майна, що належать відповідачам ОСОБА_1 та ОСОБА_2 , не приймається.

На підставі викладеного та керуючись ст. [242](#), [246](#), [268](#), [283-1 КАС України](#), ст. [4](#), [5](#), [5-1 Закону України «Про санкції»](#), суд

УХВАЛИВ:

Позовну заяву Міністерства юстиції України (місцезнаходження: 01001, м. Київ, вул. Архітектора Городецького, 13, код ЄДРПОУ: 00015622) до ОСОБА_1 (ІНФОРМАЦІЯ_2 , РНОКПП: НОМЕР_8 , остання відома адреса: АДРЕСА_10), ОСОБА_2 (ІНФОРМАЦІЯ_9 , РНОКПП: НОМЕР_10 , остання відома адреса: АДРЕСА_11), третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета

спору, на стороні відповідача - 1: ОСОБА_3 (ІНФОРМАЦІЯ_10 , РНОКПП: НОМЕР_13 , остання відома адреса: АДРЕСА_10), про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#), задовольнити частково.

Застосувати до ОСОБА_1 санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#).

Застосувати до ОСОБА_2 санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#).

Стягнути в дохід держави активи, які належать ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_2 , громадянина України, РНОКПП: НОМЕР_8 , а також активи, щодо яких він може опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними:

-1/6 частку квартири АДРЕСА_12 , (реєстраційний номер майна: 27024727), яка на праві приватної спільної сумісної власності належить ОСОБА_1 ;

- легковий автомобіль марки «TOYOTA», модель «COROLLA», державний номерний знак « НОМЕР_1 », VIN-код НОМЕР_2 , 2008 року випуску, який на праві власності зареєстрований за ОСОБА_1 ;

- легковий автомобіль марки «GEELY», модель «МК», державний номерний знак « НОМЕР_3 », VIN-код НОМЕР_4 , 2011 року випуску, який на праві власності зареєстрований за ОСОБА_1 ;

- грошові кошти у розмірі 103 грн. 67 коп., що належать ОСОБА_1 , розміщені на банківському рахунку № НОМЕР_5 , відкритому у ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВІ АКЦІОНЕРНОМУ КОМЕРЦІЙНОМУ БАНКУ «ІНДУСТРІАЛБАНК» (код ЄДРПОУ 13857564, МФО 313849);

- грошові кошти у розмірі 175 349 грн. 35 коп., що належать ОСОБА_1 , розміщені на банківському рахунку № НОМЕР_6 , відкритому у АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВІ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ» (код ЄДРПОУ 00032129, МФО 300465);

- мисливську гладкоствольну рушницю «ИЖ-27», 12 калібру, № НОМЕР_7 , 1981 року виготовлення, яка належить ОСОБА_1 ;

- 1/2 частку нежитлового приміщення кафе, що знаходиться за адресою: АДРЕСА_2 (загальною площею 58.8 кв. м; реєстраційний номер об'єкту нерухомого майна: 812364865101), яка на праві спільної часткової власності належить ОСОБА_3 .

Стягнути в дохід держави активи, які належать ОСОБА_2 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , громадянина України, РНОКПП НОМЕР_10 , а саме:

- квартиру АДРЕСА_7 (загальною площею 35.2 кв.м, житловою площею 17.6 кв.м, реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 715649765101), яка на праві власності належить ОСОБА_2 ;
- 1/2 частину спадкового майна, яке складається із земельної ділянки площею 0,0741 га, кадастровий номер 6522310100:01:001:0969, розташованої за адресою: АДРЕСА_4 , що належить ОСОБА_2 ;
- 1/2 частину спадкового майна, яке складається з 1/2 (однієї другої) частини житлового будинку з відповідною частиною господарських та побутових будівель та споруд, розташованого за адресою: АДРЕСА_5 , що належить ОСОБА_2 ;
- 1/2 частку квартири АДРЕСА_8 (загальною площею 59 кв.м., житловою площею 40.4 кв. м, реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 1177394565101), що на праві спільної часткової власності належить ОСОБА_2 .

В задоволенні іншої частини позову - відмовити.

Апеляційна скарга на рішення Вищого антикорупційного суду може бути подана учасником справи та/або його представником до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п`яти днів з дня проголошення рішення суду.

Якщо в судовому засіданні було проголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду (скорочене рішення), зазначений строк обчислюється з дня складення повного тексту рішення суду та його опублікування на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду.

Учасники справи, які не були присутні при проголошенні рішення суду, а також особа, яка не брала участі у справі, якщо суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов`язки, мають право оскаржити рішення суду протягом п`яти днів з дня його опублікування на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Судове рішення в день набрання ним законної сили надіслати до Фонду державного майна України для здійснення повноважень у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судове рішення про застосування такої санкції, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України.

Копія повного тексту рішення суду не пізніше наступного дня після підписання всім складом суду надсилається учасникам справи, їх представникам до електронного кабінету (у разі його наявності) та опубліковується на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду (<https://hcas.court.gov.ua/>).

Повний текст рішення суду складений 01.08.2024.

Головуюча суддя Саландяк О.Я.

Судді

Олійник О.В

Широка К.Ю.

Покликання на рішення суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень:
<https://reyestr.court.gov.ua/review/120751296>